

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za knje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištevno (spodaj, pritičje, levo). Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 90.

Inačica vseh dan svedov, izvenredni modelji in pravniki.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, parje in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnice vedno po nakazni. Na same plačila naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34.

Današnje vesti.

Posebna brzojavna poročila „Slov. Narodu“:

ŠVICARJI SVARIJO PRED NAKUPOM VREDNOSTNIH PAPIRJEV BIVŠE AVSTRIJE.

Geneve, 7. marca. V uradni razglasitvi švica svoje državljan, naj ne nakupijo avstro-ogrskih not in vrednostnih papirjev ter vabi švicarske lastnike takih papirjev in not, naj jih deponirajo in dajo konstituirati.

FRANCOZI ZAHTEVAJO INTERVENCIJO GLASOV ČASOPISJA.

Geneve, 7. marca. Francosko časopisje vedno bolj energično zahteva intervencijo v Nemčiji, da napravijo sposobni ljudje mir in red, toda brez orožja. „Temps“ piše včeraj, da mora Nemčija plačati, za to pa mora delati in v to svrhu morajo zavezniški voditi svojo politiko s posebnim oziranjem na Nemčijo. Senator Michel v „Journalu“ pravi: Pustimo Ebertu in Scheidemannu majhno armado za vzdrževanje reda, več pa ne; v ostalem zahtevamo, da nam izroči Nemčija ves svoj material. Nemčija je vojno izgubila. Zato zahtevamo, da stari Rajh popolnoma preneha. Nemčija naj tudi plača. Gaurvine piše v „Journal de Debats“: Nemška Avstrija do propada Habsburžanov ni kazala nobene želje po združitvi z Nemčijo. Danes konstatiramo, da stari Rajh, ki je danes republika, živahno želi absorbirati Avstrijo, obratno pa je bilo do zadnjega časa zelo malo Avstrijcev, ki bi bili kaj takega želeli. Bilo je to naravnost neznanost številce vse-nemških intelektualcev. Vse ostale so zavezniški žalibože prepustili same sebi, tako da ne vedo kam naj se obrnejo. Naša dolžnost je, da jih spomnimo na njihov državljanski čut, ki pri njih ni nemški, ampak avstrijski. Tudi moramo prepričati vsako presijo, ki jo izvajajo na nje razni spletkarji. Sicer pa nečemo neodvisnost Nemške Avstrije napadati, marveč jo hočemo braniti in pospeševati njen razvoj.

LAHI KLIČEJO PARIŠKO KONFERENCO NA POMOČ PROTI NAM.

Geneve, 7. marca. „Popolo Romano“ javlja iz Rima, da je laška vlada napravila primerne korake na pariški konferenci s predlogom, naj ta konferenca nastopi proti sedanjemu obnašanju Jugoslovancev, ki ga Lahi smatrajo za neznošnega.

SPLIT NE VE NIČ O TEM.

Geneve, 7. marca. „Corriere dela Sera“ trdi, da se je splitski občinski svet z dne 26. februarja podal na krov laške ladje Bixio in prošil v imenu mesta Splita odpuščanja za protilaške demonstracije, ki so se tam zgodile. List tudi poroča, da so admiralni zavezniških ladij zagrozili, da bodo ponovni napad na Lahe udarili z orožjem. (Kaj je bilo v Splitu, je po dalmatinskem dopisnem uradu poročalo vse naše časopise. Laške laži so pa zato potrebne, da vzdržujejo Lahi doma disciplino, ki je že itak zelo zrahljana. Vsled tega so tudi z umetnimi sredstvi na novo razdražili laško nacionalno občutljivost.)

RIVET NADALJUJE SVOJA POROČILA.

Geneve, 7. marca. Charles Rivet nadaljuje v „Tempsu“ serijo svojih člankov, v katerih opisuje Jugoslovane. Članki so napisani s toplim prijateljskim za nas. (Kadar dobimo dotične številke „Tempsa“ prinesemo prevode Rivetovih člankov.)

DOBER SVET.

Geneve, 7. marca. „Journal de Debats“ objavlja članek, ki ga je napisal Auguste Gaurvain in v katerem svetuje Lahom, naj se reši jugoslovanski-lahski spor s tem, da Lahi pustijo odločiti narodno zavest v zasednem ozemlju. Seveda, pravi Gaurvain, da bi Lahi v tem slučaju izgubili večji del tega ozemlja. Ista številka lista (torkova) je prinesla članek o Črni gori, toda članek je cenzura docela pobellila. Prihajal je od jugoslovanskega tiskovnega urada (kot oddelka bivšega Jugoslovanskega odbora v Parizu) in je očrtal podzemno delo Lahov v Črni gori.

POGAJANJA MED ANGLIJO IN FRANCIJO. FRANCOŠKE SKRBI. RAZDELITEV PLENA. ZDružene Nemške Avstrije z Nemčijo. KOMPENZACIJE.

Geneve, 8. marca. Po današnjih pariških informacijah se med Anglijo in Francijo vrše zelo važna pogajanja. Anglija želi dobiti mandat, da zasede odnosno obdrži vso Palestino. Mezopotamijo in Sirijo izvemši francosko interesno območje na Libanonu. Anglija stavi to svojo zahtevo kot kompenzacijo za to, da podpira francosko zahtevo po zasedbi levega brega Rena. Ta levi breg, Rena je zavzel ves francoski interes, tako da Francozi sedaj ne mislijo skoraj na nič drugega. Na čelu javnega mnenja stoje „Temps“, „Matin“ in „Journal de Debats“. Čisto jasno se pozna zveza tega vprašanja z vprašanjem spojitve Nemške Avstrije z Nemčijo. Potrjuje se, kar je napovedal Förster, da pomeni priznanje spojitve z Nemčijo izgubo levega brega Rena.

WILSON ZA CIONIZEM.

Geneve, 8. marca. „Agence Fournier“ javlja, da je Wilson že izjavil, da odobrava samostojno židovsko republiko v Palestini.

DALMATINCI V PARIZU. RENE GATI DELAJO JAVNO MNENJE.

Geneve, 8. marca. Snoči je dopisla v Pariz dalmatinska delegacija pod vodstvom župana iz Zadra. (Ta delegacija bi seveda morala izraziti željo celega dalmatinskega prebivalstva za združitvijo z materjo Italijo. Zlito naj nadaljuje prevoro Zanelle.)

ZAVEZNIKI NISO ZADOVOLJNI Z OBNAŠANJEM LAHOV RADI TAKOZVANEGA LJUBLJANSKEGA DOGODKA.

Geneve, 8. marca. V seji „Odbora desetorice“ so zavezniški delegati laškimi delegatom zelo ostro očitali in obsojali obnašanje Lahov povodom takozvanega ljubljanskega dogodka in radi tega ker so Lahi zaprli mejo. Zahtevali so, naj se meja zopet odpre v interesu prehrane.

DELOVANJE NAŠE DALMATINSKE KOMISIJE V PARIZU.

Geneve, 8. marca. Delovanje naše dalmatinske komisije, pod predsedstvom dr. Melka Čingrija iz Dubrovnika in kot odsek naše celokupne mirovne delegacije, je jako uspešno. Zlasti vzbujajo pozornost izjave naših državljanov in občinskih svetov iz ozemlja, ki so ga Lahi zasedli. Komisija je dokumente, ki jih je prinesla s seboj, položila pri generalnem tajništvu pariške konference. V ostalem pa deluje komisija, kakor cela naša delegacija, bolj za kulisami, ker nam uradni cenzura še vedno ni naklonjena. Tako je v četrtek bila v „Journal de Debats“ zapletena vsaka notica o jugoslovanskem-lahskem sporu.

(Dolje na 5. strani.)

Ultimatum Amerike Italiji!

(Glej naše brzojavne vesti na 5. strani.)

Boj proti Zvezi narodov.

Duševni oče načrta za Zvezo je natekel na svojem povratu v Združeno državo na oster odpor proti svojemu projektu. Wilson je sicer 24. svečano naglašal, koliko je Amerika pridobila na ugledu pred svetom, ker se je brez dvoma nesebično spustila v borbo za pravico in resnico: Kolikor je slišal na svoja ušesa samo v Parizu, bi moral postati najošabnejša oseba na zemlji, ako ne bi šla ta slava na rovaš cele Amerike, ki je ostala edini up malih in velikih. Vendar pa se rojaki ne strinjajo z njegovo namero glede Družbe narodov. Senator Reed mu očita, ker se ukvarja z večnim mirom, namesto da bi hitro vrnil čete v domovino. Poindexter je v triurni filipiki razlagal, da se Wilsonov naklen ne sklada s konstitucijo domače republike in da je ameriško ljudstvo na tem, da izgubi lastno neodvisnost. Monroeva doktrina, trdi senator Borah, je v opasnosti. V marcu se nadomesti tretjina senatorjev z novoizvoljenimi, ki so politični nasprotniki sedanjega predsednika.

Težko je reči, je-li ta boj napreren res proti Zvezi ali pa zgolj pretveza političnemu trenju. Dejstvo je, da Amerika ne potrebuje tolikanj Lige kakor Francija, ki bo v kratkem imela onstran Rena do 80 milijonov protivnikov, če se Nemčiji obnese »ersatzanexion« Avstrije in če se Antanti ne posreči razkosati Tevtona na več samostojnih vladavin. Pomisliti je, kako bi to težilo francoski budžet in francosko zavest, ako se danes ne zavarujejo za mednarodno stalno napravo, ki bo zmožna za poizvedbe, odločitve, izvršitve.

Internacionalna institucija je na splošno potrebna vsem državam za rešitev družabnih vprašanj: n. pr. narodna določitev, mezde ali delovnika vsebuje mednarodne konkurenčni problem. Brž ko se angleškemu rudarju zviša drina, se podraži prevoz, in tuja podjetja bi utegnili izpodrinuti ponekod britanske trge. V tem oziru tudi Združeni državam Liga ne boode odveč.

Toda senatorji se baje boje, če bo njih vlada solidarna z evropskimi silami, da se bo takorekoč po sili zapletala v daljine in drage spore, ki bi bodo stali denarja in krvi. Proti temu se ugovarja, da poslednji tehtnejši evropski sporadi ne bodo mogli ostati lokalizirani. Radi neposrednih koristi ali zbog previdnosti se bo morala Amerika vsaka-rog udeleževati slednjega konflikta. Razen tega se slučaj intervencije močno skrijlo, čim se pridruži ta velevalst svečano Družbi narodov. Bistveno pa je sevé, da se vnaprej strogo izločijo pcvodi za bodoče vojne. Ne samo na pametno ureditev Pruske je misliti, marveč tudi na pravico in pošteno poravnavo jugoslovansko - laškega vprašanja.

A. D.

Dr. V. Borovsky:

Zveza Nemčije z Nemško Avstrijo z jugoslovanskega vidika.

Vse stranke v Nemški Avstriji so za priklonitev Nemške Avstrije k Nemčiji; krščanski socialisti pa očividno bolj neodkritosrčno samo zato, ker se boje pri tem splošnem razpoloženju za svoje mandate. Sicer pa so deloma tudi razdvojeni. Nekateri upajo v Nemčiji na okrepitev svoje stranke s pomočjo katoličanov na Bavarskem in drugod, drugi pa smatrajo, da bo socialistični pritisk iz Nemčije, stranki škodoval.

Prvi upajo, da se bo za slučaj združitve krščansko socialna stranka, tudi v meščanskih in dosedaj še bolj svobodomiselnih slojih tem bolj ukoreninila, ker svobodomiselnost meščanske stranke v nemški Avstriji vidno pešajo, tako, da bi se potem jedino še krščansko-socialna stranka kot varuhinja kapitalistične državne ustroje mogla zoperstavljati zoper komunistične tendence ekstremnih socialistov in s tem varovati sedanji državni red.

Druga smer, ki je sedaj vsaj na zunan še v manjšini, pa upa, da bo samo tedaj mogoče obvarovati ozemlje nemške Avstrije skrajnega socializma, ako ostane Nemška Avstrija samostojna. To strujo podpirajo episkopat, samostani in klerikalci starega kova, ki so še vedno udani bivšemu cesarju in bi prav radi rešili na katerikoli način habsburško vladarsko hišo kot katoliški protiutež proti sedanjemu razvoju, katerega presojajo pesimistično. V zvezi z njimi je tudi visoko plemstvo, generaliteta in prejšnji diplomati, ki delajo za to idejo v Švici in iščejo od tam pomoči pri antanti.

Socialni demokrati imajo gotovo pričakovati iz Nemčije ojačenja in zahtevajo radi tega takojšno združitve. Istotako pa tudi meščansko svobodomiselnostne stranke, ki so v zadnjem volilnem boju podlegle, ker upajo tudi na ojačenje, če se združi z Nemčijo. V narodnem oziru najbolj nevarni alpski Nemci so za priklonitev, zahtevajo pa pri ustavi raznih izjem na avtonomističnem stališču in sicer iz narodnih vzrokov. Oni so prepričani, da pridobijo gotovo nekaj teritorija, na katerem stanujejo etnografsko Slovenci. V tem oziru potrebujejo izjemne zakone. Dalje se bojijo za politične in gospodarske predprave svojih mogotcev.

Pripomniti je, da so se v planinskih deželah nemški nacionalci za volitve združili z krščanskimi socialci, — samo na Tirolskem v dveh okrajih izjemoma socialni demokrati in nemški naprednjaki — in da so na ta način v teh deželah Nemške Avstrije tudi nemškonalacionalci rešili si nekaj upliva. Tega hočejo obdržati v obliki neke avtonomije za planinske dežele.

Iz jugoslovanskega vidika je treba naglašati sledeče:

Priklonitev Nemške Avstrije bo gospodarski promet olajšala, ker bo imeli opraviti le z eno državo. Za slučaj, da bi imeli opraviti razven z Dunajem tudi z avtonomnimi planinskimi deželami, bo s temi ljudmi težko delati. Planinska nemškonalacionalna klika je verolomna in je pokvarila tudi nemške krščanske socialiste in socialne demokrate celo na Dunaju. Drugače bo, če je nemška Avstrija z Nemčijo spojena. Potem je pričakovati, da bo Nemčija pod vodstvom socialistov kmalu izpodrinila avtonomiste v planinskih deželah in na Dunaju. (Sploh zna biti v tem oziru Nemčija glede medsebojnih pogodb mnogo bolj velkopotezna, kakor Nemška Avstrija, v kateri se bo precejšen čas še čutila avstrijska neodkritosrčnost in avstrijsko verolomstvo tudi pri pogodbah, tako, kakor kršijo sedaj tudi vsako začasno pogodbo.)

Vprašanje je samo, če bo s priklonitvijo k Nemčiji vplival socializem in z socializmom pa ev. boljše-vizem na našo državo hujše, kakor v nasprotnem slučaju. V tem oziru je težko napraviti prognozo. Če se Nemška Avstrija popolnoma ne preseka od Nemčije in naravnost podredi vplivu slovanskih držav, ne bo v tem oziru prej ali slej nobene razlike. Samo, če bi se ustvarila Nemška Avstrija kot privesek severne in južne slovanske države, v celoti kot srednje-evropska konfederacija v obliki gospodarske jednote, bi bilo za slučaj dobro utrjenega slovanskega nadvpliva misliti na mirni razvoj socialnih razmer v samostojni Nemški Avstriji. Vendar pa bi se morala za ta slučaj prepričati vsaka zveza med Italijo in Nemško Avstrijo, kar pa ni mogoče.

Ce se pa ustvari tudi gospodarsko popolnoma neodvisna Nemška

Avstrija, bo imela hude gospodarske težkoče in s tem vse predpogoje za opasnejši razvoj socializma. Imeli bomo torej pri teh sosedih za ta slučaj še nevarnejši ogenj, kakor če pride Nemška Avstrija v tesnejšo zvezo z Nemčijo. Kajti od te je pričakovati, da se bo polagoma vendar le konsolidirala.

Bodi pa temu kakorkoli, »evarnost, da se ta požar razširi tudi k nam, obstajala bo vedno. Samo od naših politikov, oziroma od celega naroda bo odvisno, če bo naša državna stavba zidana tako trdno, da nam nič ne bo škodilo, če padejo kake take iskre tudi k nam. Tej nevarnosti bo treba priti v okoliščini previdnim socializiranim kapitalističnega državnega ustroja, s skrbjo za vse manualne in duševne delavce, s pravično razdelitvijo davkov, zaseganjem vojnih dobičkov in neproduktivnega kapitala, kakor tudi z drugimi pripomočki pravega — ne pa samo frazerskega narodnega delovanja. Potem se nam ne bo treba bati, če bo pri sosedu gorelo.

Vprašanje samostojne Nemške Avstrije pa je treba razmotrivati tudi iz stališča ev. zveze med Italijo in nemškimi državami.

Brezdovmonje je razpoloženje za to zvezo v Italiji jako veliko, tembolj, ker se obnavlja že sedaj prejšnje trgovske zveze. Italija se hoče sedaj še kolikor mogoče izogniti potreb, da kupuje les in druge potrebščine v Jugoslaviji. V Nemški Avstriji pa to zvezo Italijanom naravnost ponuja, čepravno bolj iz političnih ozirov (podpora v obmejnih vprašanjih) kakor iz gospodarskih potreb. Sodeči po praktičnih posledicah teh stremiljenj moramo ugotoviti, da je tudi Italija za najožjo gospodarsko in politično vez z Nemško Avstrijo in sicer: gospodarsko posebno, da zagotovi eksistenco Trstu, kjer protežira nemške banke, nemški kapital, nemške uradnike, železničarje itd. in da dobi les in rudo, politično pa, da oslabi močno stališče Jugoslovancev, kar se razvidi iz raznih člankov italijanskih listov, ki podpirajo nemške zahteve po nemški Koroški in nemški posesti Beljaka in Celovca, kar delajo Italijani tako smoteno, da so pridobili baje celo že posamezne — Francoze!

Ni verjetno, da bi ne opazila Italija, da presojajo Nemci posest Beljaka in tamošnjega križišča železnice slej ko prej iz pragermanskega stališča.

Turska železnica se je bila zdala vsled nemških strateških in gospodarskih potreb in vplivov, kot »nemški most do Adrije« in je sedaj, ko je premagano nemško stremljenje čez Balkan in Orient, vse nemško stremljenje obrnjeno čez Beljak v jadransko in sredozemsko morje. Turska železnica nabere ves promet iz Nemčije; prejšnja državna železnica čez St. Vid, Bruck, Semmering, Dunaj, ki je tudi povsem nemška proga za promet iz Nemške Avstrije, v Beljaku se stekajo toraj vse žile gospodarske nemške ekspanzivnosti proti morju in pa obenem tudi vse strateške nemške sile proti Jugoslaviji. Iz teh razlogov Nemci posebno forsirajo Beljak kot nemško mostišče in upadna vrata na Jadran, da si imajo še drugo železniško zvezo za navadni gospodarski promet z Italijo čez Tirolsko.

Verjetno je, da Italijani že sedaj mislijo na ožjo kooperacijo z Nemčijo in da bi bili ev. pripravljeni odstopiti Nemčiji tudi primeren vpliv v jadranskem morju za ev. bodočo strategično pomoč proti Jugoslaviji. To bi bilo razvidno iz raznih nemških člankov.

Za vsak slučaj ogroža to nemško stremljenje snujoč se gospodarsko in drugo vez med Francosko in Jugoslavijo. Če je Beljak in Ziljska dolina nemška, je Jugoslavija odrezana od drugih zapadnih velesil in še bolj ogrožena tudi od morske strani, oskudovana pa je tudi Češka država.

Ako se prikloni Nemška Avstrija Nemčiji, bodo mogoče velesile na povečano Nemčijo tudi v tem oziru bolj pazile, pogoj bo da za državni stvor v militarističnem oziru ostrejši in bode Nemčija že sama pazila, da bo padlo tudi na Nemško Avstrijo doberšen del plačil in drugih bremen. Vrhutega se bodo avstrijski Nemci z Nemci v državi vsled zahteve po avtonomiji vedno prepirali; mi bomo doživeli notranje boje, ki bodo oslabili zunanjo moč, ali pa se bo Nemčiji posrečilo zatreti nemškonačionalne spletke v planinskih deželah. Ustanovitev Nemške Avstrije kot samostojne države, katero reprezentira še vedno velik del prejšnjih voditeljev (tudi dr. Renner in dr. Bauer, Seitz i. dr. so nemškonačionalno orientirani socialisti in bivši zagovorniki vojnih kreditov) bi bila interesom Antante le nasprotna, tembolj, ker so planinski Nemci vsi brez izjeme še vedno v vojnem razpoloženju proti Antanti; saj so te dežele v vojni najmanj trpele.

Tudi za Francijo in za Anglijo ni za vsak slučaj ugodno, ako se protežira samostojna Nemška Avstrija, ne da bi se gospodarsko podvrgla vplivu slov. držav in ne da bi se pri mejah in v vojaškem oziru Slovani primerno zavarovali.

Samostojna Nemčija bo Jugoslaviji neprijetna radi zveze z Italijo in radi tega, ker je prevzela politično moralo stare Avstrije. Če se naj ohrani trajen mir, treba je že radi tega, da se naše severne meje primerno zavarujejo; za ta slučaj bolj kot kdaj potrebujemo celo Ziljsko dolino in Beljak. Za gospodarske potrebe nemške Avstrije zadošča popolnoma, ako meji na Tirolskem neposredno na Italijo.

Ako pa se spoji Nemška Avstrija z Nemčijo, pa imamo kot mejaša velikansko nemško državo, ki seže od severnega morja skoraj tlik do jadranskega morja. Ako tako močna država stopi kedaj v zvezo z Italijo je istotako ogrožen svetovni mir že vsled te politične konstelacije. Čeravno se bo s to državo gospodarsko morda lažje shajalo, bo pa kot zaveznica Italije nam in Franciji, tudi Angliji še bolj nevarna.

Tudi iz tega stališča so naše severne meje najvažnejšega pomena.

Ljubljanski Sokol ima svoj redni občni zbor v nedeljo 9. marca točno ob 9. zjutraj na galeriji telovadnice v Narodnem domu. Bratje, udeležite se polnoštevilno!

Jezdni odsek Ljubljanskega Sokola. Občni zbor se vrši zaen z občnim zborom ljubljanskega Sokola. Opozorjamo brate, da se ga sigurno udeležite in sicer ob 9. uri v nedeljo na galeriji telovadnice.

Nazdar!

Davorka. *)

(Po Déronlédovoj »En avant«.)

Čuj bubnja mukli zvuk i trubalja zov — svud potresan tutanj i sum i hrui... Čuj kopita konjskih gromarj topot i štopot i nozdrva ognjenih topao dahat i grohotan hrzaj diviji i oružja zveket i taneta zuj i ranjenih vapaj i jank i lelek ljut...

Čuj! — — — Sav narod je tuj — — — slozan, jedinstven in očajnom boju na život il smrt...

Ork — — — je borbe korijen, al sladak je plod: Za slobodu vojvuje rod! U boj! Hajd!

A sad — — — grmi tope: gruvaj, pljuvaj, bljuvaj, bljuvaj — — — nek praskaju bombe — nek pucaju rebra, bedra, lubanje, srca... nek se prokrči i ure do slobode krvav put...

Put je već gotov! Udri! Udri sad! Naprijed! U boj — — —

ode mo! Smi. hodi, kolji, bodi. pucaj, pali, ruši, vali i — — — budi čvrst, grudi ko krid, ruke ko dren, u tren za mač — — — dalje kroz trn i drač — — — kroz plač — — — kroz krv i strv: il gotova smrt — — — il dušmana strt...

Dušman već pada i skoro će past... Izgubio stieg... Nagno u b'jeg... Svuda stiska, svuda vriska, zu-bi škrip, grla hrip, mača zvek, puške jek — — — Zrnja daž kano grad pada sad, gruva top kano grom za naš dom — — —

Hural! Sad je ura! S tudincem van! Slobode zlatne sviče dan! En avant!

Ante Dukić.

*) Iz neizšlaga istarskega koledara »Jorgovan« od god. 1915, što ga je radi ovoga sastavka zaplijenila tadašnja vlada s. k. avstrijskega vlad.

Dr. Škapar:

Narodno-gospodarski pomen begunskega taborišča v Strnišču.

(Po želji g. avtorja ponatiskujemo ta zelo instruktivni članek iz včerajšnjega »Napreča«.)

Imel sem uradni posel v taborišču beguncev v Strnišču.

Begunsko taborišče Strnišče se razteza ob desni strani železniškega tira Pragersko-Ptuj, med postajama Cerkevica in Strnišče, ter zavzema površino nad 100 oravov. Taborišče je bilo za časa vojne velika vojaška bolnica. Zgrajeno je po načrtih madžarskih inženirjev ter je stalo avstrijski erar več milijonov. Kanalizacija, ki je izvršena po najmodernejših in najekonomičnejših načelih tehnike, je nekaj dovršenega: Čutiti ni, kljub temu, da prebiva sedaj v taborišču okrog 3500 beguncev, niti najmanjšega smrada. Kanalizacija je stala; kakor mi je povedal gospod oskrbnik — njegovi prijaznosti se moram zahvaliti, da mi je razkazal tudi tehnično ustrojstvo taborišča — nad poldrugi milijon kron. Srečkanizacije sta dve veliki sesalki v baraki na periferiji taborišča, ki vsestavata potom zredčenega zraka iz kanalov nesnažno tekočino in jo nato s pritiskom odvajata v par kilometrov oddaljene, v bližnjem gozdu ležeče greznice, takozvane greznice galerije. Greznična galerija obstoji iz velikih, v vrsti ena poleg druge napravljenih odprtih greznic. Številna ne vem, gotovo pa jih je nad deset. Greznice so deloma betonirane, deloma izkopane le izkopane štirioglate jame, in sicer tako, da leži poleg betonirane greznice druga nebetonirana. V betonirane greznice vodijo grezne železne cevi pod zemljo, po katerih prihaja gnojica iz sesalk. Gosti deli se ustavljajo na dnu teh greznic, dočim tekočina, ko se napolni enkrat greznica do vrha, odteka čez rob greznice, ki je ob strani nebetonirane greznice, v to zadnjo. Tu se tekočina izgublja v tleh ter gnoji, v kolikor bi bile v nji še gnojilne snovi, svet. Kanalizacija dosega na ta način dva namena: Odvajala daleč iz taborišča vso nesnago ter jo zopet zbira kot gosto gnojilo v betoniranih greznicah. V higienskem in ekonomičnem oziru ni torej mogoče doseči več. Vodovod je istotako dovršeno delo. Koliko da je stal, žal nisem vprašal g. oskrbnika, gotovo pa ne dosti manj.

Taborišče ima tudi moderno urejene pralnice z električnim obratovanjem, močno električno centralo za razsvetljavo taborišča ter električno silo za obrate. V taborišču sem prišel, kakor rečeno, v uradnem poslu, ki se ne dotika tehnike taborišča. Po že površnem ogledu tehnične strani istega pa sem prišel do prepričanja, da se ogromnega investiranega kapitala ne sme uničiti, ampak da se ga mora produktivno izrabiti. V modernih človeških naselbinah so vodovodi in kanalizacije glavne strani, rekel bi podlaga, brez koje je vsako nemoteno obratovanje izključeno. Kakor hitro smo torej dobili to dvojje, moramo po kategoričnem gospodarskem imperativu ogromne investirane kapitale tudi izrabiti. Poleg tega imamo tudi električno gonilno silo, ki se bi pa najbrže v kratkem, v slučaju, da bi bil tok iz električne centrale Fala cenejši, nadomestila s tokom iz te.

Taborišče obstoji iz velikega števila lesenih barak. Gospod oskrbnik mi je na moje vprašanje povedal, da se bodo te barake glasom mneni strokovnjakov dale uporabljati še najmanj 10 let. Skozi deset let nam ni torej treba za zid izdati ničesar. Treba je le preskrbeti strokovne stroje, dobiti delavstvo ter organizirati delo. Po mojem mnenju bi se dale z ozirom na to, da imamo dovolj dobrega lesa, ustanoviti velike delavnice pohištva z električnim obratom. Te delavnice bi ne krile le naše domače potrebe, ampak bi tudi preostajalo blaga za eksport, ki se bo z lesnimi izdelki gotovo rentiral.

Poleg izdelovalnic pohištva bi se lahko ustanovilo z njimi v zvezi tozadevne strokovne šole. Pa tudi pletarske delavnice, združene s pletarsko šolo, bi se z ozirom na to, da imamo na Stajerskem v dravski strugi zadosti potrebnega materiala, gotovo rentirale. In mogoče še druge delavnice bi se dale ustanoviti. Gospod oskrbnik je, kolikor je meni znano, ustanovil v Halozah veliko pletarsko podjetje, ki se je rentiralo. Kot strokovnjak je tudi že v enem mesecu v Strnišču otvoril pletarsko delavnico ter pletarsko šolo. V šoli je okrog 65 učencev in učenk. Večinoma v starosti od 14 do 18 let. Ravno dan morajo poslovanje v Strnišču so begunci na precej obširnem zgrajenem svetu sadili vrbe, ki se bodo porabljale v pletarski delavnici.

Sticirati hočem se par značilnih potez taborišča. Taborišče ima danes poleg pletarske šole tudi še ljudsko in obrtno šolo. Obrtno šolo vodi gđc. Komavil. Le-ta mi je dovolila obisk šole med poukom. Deklice so risale kroje oblek. Takoj v sosednji sobi pa so krpale moške in ženske obleke ter perilo. Načelo g. oskrbnika v tem oziru je, izrabiti vsako cunjo in krpo. Cunj, ki se najdejo v taborišču in tudi po jarkih, se najprej operejo, v desinfektorjih desinficirajo in na to porabijo za obleke.

Tudi krojaška delavnica je že ustanovljena. Videli sem izgotovljenih oblek za dečke, vse iz starih oblek, pa lično izdelane in čiste. Bil sem tudi v oddelku, kjer stare ženske — jih je kakih 15 nad 60 let starih — krpajo obleko in perilo. Gospod oskrbnik mi je rekel, da so vedno dobre volje. Da, da! Delo je eliksir življenja, kakor je rekel Spencer.

Dalje sem bil tudi v hiralnici, kjer je precej že popolnoma osvelih starčkov. Eni so ležali, drugi so hodili in se pomenjkovali. V baraki pa je snaga in čistost, kakršne skoraj da bi ne bil pričakoval.

In slednjič še nekaj, kar me je najbolj razveselilo: sirotišnica. V dveh barakah za punčke in fantke je v več oddelkih veliko malih poselstev za te malčke brez mamic. Ta drobniad me je takoj še pred vstopom obsula in s posebnim zadovoljstvom sem na lichi ugotovil, da so zdravi, dobro rejeni in imajo zdravo barvo. Ti malčki imajo dobro, večšo mamico, gđc. nečiteljico Komac, ki se posveča s tako sveto ljubeznijo težavnemu in odgovornemu narodnemu delu. So to otročki od enega leta dalje. Nekateri ne znajo še govoriti in hoditi. Pa joga nisem čul, čeravno sem bil dobre četrt ure med njimi. Gđc. Komac je s tako prisrčnostjo zazala različne svoje eksplanare in govorila s takim čuvstvom, kot je to navadno le pri materah. Mislim sem si: malčki, v boljših rokah ne morete biti.

Begunci so še le dober mesec v taborišču. Prišli so iz Gornjega Avstrijskega. Taborišče so bili vojaki in civilno prebivalstvo po razpadu Avstrije novembra meseca zelo poškodovani. Vdrl so v vse zaprte prostore, odnesli okna, vrata pri barakah, deloma tudi stroje. Vandalizem se je poznal na celim taborišču. Danes pa skoraj ni več najti teh sledov. Veliko dela se je izvršilo. Posebna zasluga za vse to gre gospodu oskrbniku ter g. inženirju, ki vodi tehniška dela. Prebivalstvo je odneslo iz skladišč tudi obleko, perilo, žimnice, rjuhe itd., sploh vse, kar se je dalo količkaj porabiti. Danes pa se po vaseh to ukradenno blago zbira ter vrača taborišču. Tudi dan mojega bivanja v taborišču so orožniki pripeljali veliko, z znakom nekdanje bolnice zaznamovana perila in drugih stvari.

Moja slika pa bi ne bila popolna, če bi ne pokazal slednjič tudi na njene črne dele. Gospod oskrbnik je že pričel z reorganiziranjem sveta v taborišču. Ogledal sem si delavce pri delu. Samo dečki v starosti 14 do 16 let in nekaj ženskih. Kje so pa odrasli, kje vojaki, ki jih je precej v taborišču? Teh ni pri delu! Vojska je ustvarila svoje veliko kulturno delo: veliko iz med njih noče delati. Delavci so posebej plačani. Navadni delavci dobe poleg boljše hrane še tri krome na dan.

Toda vojska je ustvarila toliko kulture, da je postalo marsikateremu edina atrakcija — brezdolje. Lepa perspektiva! Ne hudujem se na te ljudi, ker so nedolžni in so taki, kakršni so morali postati. Ti črni deli moje skice pa delajo svetle, pisane dele še izrazitejše in oko se zagleda z velikim upanjem na one snežnobele, z rdečimi in plavimi trakovi porisane kočarice pletarske delavnice, ki jih ustvarja mladina. Veselja do dela v človeštvu ne umiči za vedno nobena vojska. V kratkem se nam posreči tudi retuša teh črnih motivov.

Končno še nekaj. Begunci tožijo v glavnem, da je kava slaba ter da dobivajo premalo kruha. Racija kruha se je morala namreč z ozirom na to, da ni došla pričakovana množina žita, na polovico skrajšati. Racija je dejansko najmanj za polovico premajhna ter se mora kar najhitreje dopolniti. Ravno tako manjka tudi obleke, perila in obutve. Preskrbeti se mora takoj tudi to. Človeški kapital je dragocenejši nego denarni. — Kava pa je iz želodovih konserv in je kljub temu, da se primice na 1100 porcij predpisanih 18 kg sladkorja, tako grenka, da je nevladna. Mogoče naj bi se, ker sladkorne racije ni mogoče povišati, dajale manjše porcije kave, mogoče celo polovišne. Rednih snovi ta črna kava že itak ne bo imela nobenih.

Pristopite k Slovenski Mariti. Garancija 8 K, ustanovnine 200 K

Še nekaj podatkov o 17. pehotni.

Dodatno k poročilu dr. Pivkova navajam še sledeče:

Moštvo v Rivi je bilo zadovoljno in imelo zadostno hrano, namreč tako kot laško vojaštvo (tudi vino in nekaj tobaka). Prve dni so imeli odmor, toda potem je na prošnjo laškega poveljstva hodilo vsak dan nekaj oddelkov skidat v pristanišče s parnikov in pa snajžiti podrtje po mestu.

Godba je imela vsak dan poleg vojašnice koncert, katerega se je pri toplem južnem podnebu vsak rad udeležil.

S 7. novembrom se je začelo izdajati polkovno povelje v slovenskem jeziku, koncem meseca pa je poročnik dr. Celestin Jelenc začel izdajati »Male Novice«, ki so izhajale v 16 izvodih (za vsako stotnijo ene). Prinašale so trohico novic iz domovine, kar se je moglo dobiti iz laških časopisov, dalje poučne in zgodovinske črvice ter se končale navadno s stihji naših pesnikov. Novice so bile zelo priljubljene, nestrpnost smo čakali vsak dan, da so izšle.

Polk si je nabavil novo slovensko zastavo z označbo »SHS«, katere se je na slovesen način blagoslovila s prisostvovanjem laškega poveljnika v Rivi in stotnije vojakov z zastavo.

Dne 16. decembra je prišlo povelje, da mora polk oditi dalje v Italijo. — Pustiti je bilo treba ves tren v Rivi, vsak si je smel vzeti le svoje stvari s seboj.

Dne 17. decembra je s spremstvom godbe in z zastavo na čelu odšlo polovico polka na parnik za odhod čez jezero. Prvič in mogoče zadnjič je slovenski prapor ponosno plapolal preko gladine divnega Gardskega jezera. V Peskierji pri Izkrancu so nas čakali nasajeni bajoneti in s tem je bila naša prostost zapечатena.

Naslednji dan je sledila druga polovica polka isti usodi. Tretji dan smo skupno s častniki odpotovali peš blizu Villa Franca v taborišče Grezzano, kjer so bili drugi Jugoslovani že od preje zbrani. Oddeljeni so bili na centurije po 100 moč pod nadzorstvom podčastnikov. Z našim prihodom se je število jugoslovanskih centurij dvignilo na 56. Nastaneno je bilo seveda vse pod častni, slamo smo dobili čez nekaj dni. Častniki so bili ločeni od moštva in stanovali skupno v graščinskem poslopju.

Ako se pomisli, da je megleno podnebje padke nižine skoro enako našemu podnebnju, si lahko predstavila, kak moker mraz je bil že te dni. Zimskega perila nismo imeli in po največ je imel vsak samo eno odejo.

Prehrana: Hlebeček kruha (750 g) za tri moše, kosček konjskega mesa (150 g) z rižev o juha enkrat na dan je bilo vsa. Zaradi pomanjkanja ali radi mokrih drv je prišla gorika jed časih šele ob 5. do 7. na večer.

Naši sotrpini, ki so bili že pred nami tam, so pripovedovali, da so v začetku dali zlato oro za dva hlebčka kruha. S hlebčkom pod pazduho in spremstvom urarja so si laški častniki poiskali lahko najboljši srebrno oro. Stklenica navadnega vina je stala 50 kron. Za krono se je dalo od 15 cent. naprej. Zlatina je gimlja za bagatelo. Tabor je stal na mehkem travniku. Ker je večkrat deževalo in le malokrat solnce posijalo skozi meglo, smo morali gaziti velikansko blato in naša obutev ni bila nikdar suha, ker nismo imeli nikakega ognja. To je tudi seveda vplivalo na zdravje. Koliko je bilo vsaki dan popolnoma onemoglih, odnešenih k zdravništvu, ne vem, navajam pa nekaj oficijelnih številk moje 1309 cent. od 14. do 31. januarja onih, ki so odšli v bolnico: 14. januarja: 3 moše (letniki 91., 96., 83.); 18. januarja: 1 moš (1896.); 20. januarja: 3 moše (letniki 83., 99., 96.); 21. januarja: 1 moš (1898.); 26. januarja: 1 moš (1891.); 28. januarja: 1 moš (1878.); 30. januarja: 3 moše (95., 79., 92.); 31. januarja: 1 moš (1897.). Ne sme se pa misliti, da se je ljudi poslalo v bolnišnice za vsako malenkost; predno ni popolnoma onemogel, ni zrel za bolnišnico. Naša centurija pa v tem oziru ni bila najslabša.

Stik s častniki nam ni bil dovoljen. Župnik Škerjanec nas je navadno z dovoljenjem obiskaval v spremstvu katerega drugega našega častnika. V praznikih in ob nedeljah nam je opravičal službo božjo. Začetkom januarja so pa vse častnike poslali v Abruzzo (Cità Ducale) in s tem je bilo življenje 17. polka končano.

Okrog 20. januarja so odšli delavski oddelki po 6 ali 8 cent. proti Plavi in Tagliamentu; 24. januarja so cent. 1309—1314 odšli v Casarzo ob Tagliamento. Postavili smo zopet šotore in po 10 dneh dobili tudi nekaj slame. V začetku nam je kraljica burja posteno pretresala kosti, sedaj se je pa že izboljšalo. Tudi hrana je bila v začetku ista v prvem taborišču, dasi je bilo treba delati. Premišati je bilo treba zasmevanje otrok in ženak, ki delajo ob cesti, kateri kriče in mečejo sem in tja kosčke kruha za nami.

Pozneje se je prehrana spreminjala, oziroma zboljšala, tako — le od 5. do 16. februarja smo imeli: po 240 g argentinkega mesa, 200 g riža, 20 g zrnate kave, 30 g sladkorja in 400 g kruha; od 17. februarja dalje pa: 180 g argentinkega mesa, 200 g riža, 10 g zrnate kave, 15 g sladkorja, 750 g (hlebček) kruha in trikrat na teden po ¼ litra vina.

Prehrana bi bila torej zadnji čas zadovoljiva, vendar je pri laški vihravosti mogoče, da se kmalu zopet sniža

pri mojem odhodu dne 22. februarja je bilo pač tako.

Moštvo je s hrano sedaj tudi zadovoljno, žalosti jih le, da ne pride od doma nikakih sporočil in da se domovina ni pobirga v tem oziru. Drugi narodnosti pošiljajo svojim ljudem, ki jih obiščejo, naši so popolnoma pozabljeni.

Polkovno zastavo sem dne 23. januarja še videl v poveljstveni pisarni koncentracijskega taborišča. Isto se je pa po našem odhodu razšlo. Kdo vé, kaj se je zgodilo s prvo slovensko zastavo 17. jugoslovanskega pehotnega polka. A. P.

Novinski pregled.

»Napreč« priobčuje pismo iz Beograda, v katerem pravi, da je socialističnih poslancev 12, od teh je 5 Slovencev, 3 Hrvatje in 4 Srbi iz Vojvodine. Bosanski socialisti demokratije so odklonili dva mandata, ki so jim jih bile poudile meščanske stranke, soc. demokratom iz Srbije so bili ponudili samo en mandat pa so v znak protesta še tega odklonili. O življenju v Beogradu poroča, da je jako živahno in so trgovine polne blaga, vse izložebe napolnjene, vse se dobi brez kart ali cene so ogromne. Radi življenjskih in stanovanjskih razmer je bilo v nedeljo v Beogradu 20 socialističnih shodov, ki so bili vsi dobro obiskani.

»Narodni List« v Zadru priobčuje pismo iz Pariza, v katerem čitamo: Tožba je dobljena in sicer dobljena brezprizivno. Odločitev je padla v dvehurnem pogovoru med Wilsonom in Orlando. Uradno še ni nič objavljeno, ali vem iz najkompetentnejše strani, da je Orlando opustil Dalmacijo popolnoma in Reko deloma. Po Wilsonovem povratku se stvar privede h kraju in sicer kot prvi predmet Italijani v Dalmaciji dobe jako obsežne koncesije. Nekli italijanski novinar, s katerim sem o tem govoril, je rekel: To je najboljša rešitev in v Italiji bodo vsi zadovoljni, tudi oni, ki sedaj toliko ropočajo. Na vprašanje, zakaj pa se političari in novine še vedno ogrevajo za Dalmacijo, je odgovoril: To so zadnje praske, treba se je umakniti čisto in zato fingirati boj. — Tako je morda že končan boj za Dalmacijo, ali kak boj nas še čaka za Gorisko in Trst, in kako bo izobeležen.

»La Voce Dalmatiana«, glasilo Italijancev v Italiji, prinaša iz Splita vest, da se je tam osnovala podružnica društva »Dante Alighieri«, ki šteje 6000 članov, in da je to pravi italijanski odgovor na hrvaško propagando. To je plebsit! Tako vzdika italijanski listič potem, ko je izustil ogromno laž, na katero se mora vsakdo samo nasmehati. E se non ridi di che rider snoli?

»Narodna Politika« vprašala, ali bo blago po svobodni trgovini cenejšje, in izjava: Prepričani smo, da bodo cene blaga sedaj nekaj časa še rastle in da bo treba še več mesecev, predno zavladajo v trgovini normalnejše razmere. Te pa nastopijo, ako ne že prej, pa sigurno takrat, ko bo v velikih masah importirano k nam blago Antantinih držav, ki bo moglo po svoji kvaliteti in ceni konkurirati s onim blagom, ki se sedaj pri nas nahaja v trgovinah židovskih bogatinov. V tem trenutku padejo cene tudi živilom, kar bo mogoč kmot prodajati cenejšje, ker ne bo več plačevali za manufakturno blago desetorice cene.

»Samouprava« je pisala pod naslovom »Morituri te salutant« med drugimi: Ogorčenje in srditost sta prevzela Slovence, ki vidijo veliko nevarnost za svoj rod na Goriskem in v Istri, vedoč, da bi zadel Slovence v teh krajih ista usoda, kakor Slovence v Ilenčiji. Jeza prijemlje vsakega, ker bi bila izgubljena krv Slovencev in Srbo-Hrvatov v teh krajih za kraljevstvo SHS. Izrazilo bi to reakcijo in silen odpor, storjena krivica pa bi se popravila. Kajti s Slovenci je ves jugoslovanski narod, vztralen v neizpodbitni veri v jugoslovansko pravično stvar in v resnico prislovke, ki pravi, da ima vsako zlo tudi svoje dobro.

»Tägliche Rundschau« v Berlinu je poročala te dni: Železnica je dobila od vlade obvestilo, da potuje soproga državne predsednika Eberta v Weimar in da se ima salonski voz prepustiti samo njej in njenemu spremstvu. Zastopniki vlade naj se vozijo v prostorih za poslance in častnike. — Kje pa je tista lepa »enakost«?

»Freie Stimmene« v Celovcu si srčno želijo vojne med Italijo in Jugoslavijo. Z debelimi črkami priobčujejo vest z Dunaja, da se tam širi govorica, da zdaj pa zdaj izbruhne vojna med Italijo in Jugoslavijo. Verjamemo, da bi »Stimme« rade videli kako klanje ali povono jim, da imamo popolno prepričanje, da se mora naša poštena jugoslovanska stvar tudi pošteno rešiti. Neustrašno vstrajamo pri njej in zbog tega imajo »Stimme« še nadalje čas upati na razmere, ki naj bi jim hasile, toda vse tako upanje je vodo in bo brez sadu. To povelje kar naprej.

»L' Idea Nazionale« izvaja, da je bodočnost Italije na vzhodnem Sredozemskem morju ne samo potreba ekspanzije, ne samo zgodovinski povratek italijanske moči na pota Rimljanov in Benečanov, ne samo neobhodna mislija, na katero je pozvana kot veleevlast, nego tudi narodna dolžnost po doseženem narodnem ujedinenju. Italija mora gledati na vzhod, ker je dobila Trst in Reko, in dobiti mora svoje pravice na vzhodnem Sredozemskem morju in v azijski Turčiji. Vso trgovino bivše Avstro-Ogrske mora zamenjati italijanska trgovina. Avstrijski Lloyd je že prešel v italijanske roke, sedaj morajo preiti tudi vsa madžarska podjetja na Re-

ki. Otvorimo trgovska pota po Jadranu, ki je sedaj italijanski, in požurimo se, da ga zvežemo z vzhodom, kamor je Italija pozvana na nove naložbe. — Smelo govorijo gospodje Italijani. Zna pa je življenska resnica, da ono, kar človek pričakuje z vso gotovostjo, čisto rado izostane.

»Jugoslavenski Lloyd« piše o važnosti pomorstva za našo novo državo, izvajajoč, da potrebujemo v našem ministru resort, ki se prične že sedaj daviti s pomorskimi vprašanji, ker ta so sedaj med gospodarskimi najnujnejša potreba. Mislimo moramo takoj na trgovsko brodogradnjo, trgovska mornarica mora biti največja ambicija nove države, po njej bo meril svet našo ekonomsko in kulturno moč. Denar, ljudi in mesto imamo, material bo dala Češka, treba samo dobre volje. Tako zaključuje optimistični članek.

»München - Augsburg« »Abendzeitung« poroča iz Italije: Kabinetski svet se je pečal s položajem v državi z ozirom na to, da prevratni pokret vedno bolj prevladuje v Italiji. Vlada ne taji, da je položaj izredno resen, pa se ne udeja nikakim iluzijam niti glede razpoloženja pri vojaštvu. Svrha pokreta je, da se osnuje republika.

»Secolo« podaja drastično sliko o italijanskem ministru. Pravi, da najostrejšo kritiko zasluži vlada v svoji celoti prav zato, ker nima nikake konsistence. Imamo mnogo in premenj ministrov ali nikakega ministristva. Ni vodje in nikakih smeri. Po drugi strani ni smeri in vodji tudi v zbornici. Vsi brbljajo, vsi kritizirajo, ali niti ne znajo niti hočejo, da se sporazumejo, da poskušajo tako akcijo.

»Novosti« se bavijo z italijansko krizo po pravici, da od »zmag« dalje italijanska in notranja politika pada iz pogreška v pogrešek. Z največjim trudom in največjo rafiniranostjo machiavelistične diplomacije, porabljen vsa sredstva, tudi laž, uspeva Italiji, da vzdržuje svoje imperijalistične cilje. Italija more biti gospodarica na Jadranu, more Dinarke Alpe postaviti za svojo mejo, ali sedla bo na jugoslovanski vulkan. Mir, kakršnega more na ta način dobiti, je oborožen mir. Proti taki zunanji politiki Italije so složni tudi oni italijanski elementi, ki so nezadovoljni z notranjo upravo. Imperializem v zunanji politiki se pokriva z nesposobnim birokratizmom doma, koncilijantnost in pravičnost v zunanji politiki se pokriva z reformističnimi težnjami doma. In kakor bo močna taka struja v domači politiki, tako se bo tudi v zunanji kazal njen vpliv in Evropa se reši težkih skrbi, katere jej nalaga radi bodočnosti italijanski imperijalizem.

»Narodni Listy« so priobčili iz geresa pesnika Macharia članek, ki pravi: Nezadovoljnost z današnjimi razmerami je del ljudske narave, ali je nezadovoljstvo in »nezadovoljstvo«. Sediš v kavarni, voziš se s tramvajem, greš po ulici, in poslušaj razgovore, na posetih, povsodi: To je red. Tako si nismo zamislili svobode. V Avstriji je bilo vendar bolje. Prosim vas: vlada! Dajte mi mir z vašimi ministri! In slično. Ali kaj je dovršeno pod solncem? Se solnce ima pege. Niti dovršena naša republika, nijedna država na svetu ni dovršena, velika harmonija, zadovoljstvo vseh je utopija, to je sen, idilična slika... Priatelji, roke iz žepov in počivajte z jeziki! Več dela! Samo Minerva je skočila gotova iz Jupitrove glave, mi klešemo svojo državo iz tristoletnega avstrijskega srednjega veka in ako gledate pravično, morate priznati, da ono, kar nas tako davi, je edino ona crnkina Avstrija, ker ona je dosejda med nami in okoli nas. Psovati vlado in vse od nje pričakovati, tako se je delalo v Avstriji tako dolgo, da je ta mila država izdihnila. Pri nas se mora delati drugače. Rečem vam: rešite se avstrijskega črne! Ne verjemite, da bo tuji svet nam osiguril bodočnost. Ne, ne, ne! Sami moramo biti čvrsti, sami s svojimi telesni bodimo stebri svoje svobode! Ali veruje kdo, da se bo na mirovni konferenci v Parizu rodil večni mir? Na izvajanja o nezadovoljnosti: Tout come che nous!

»Neue Freie Presse« prinaša pogovor s češkim poslanikom Tusarjem na Dunaju glede žigosanja bankovcev v češkoslovaški državi: Po poročilih, ki sem jih dobil, se vrši vrlo dobro žigosanje bankovcev. Ljudje plačujejo s starimi bankovci najpogostejše. Prihajajo številni kmetje in prinašajo kupe bankovcev. Finančni minister Rašin mi je izjavil, da žigosanje teče v redu in se konča najbrže 9. t. m.

»Pravda« v Beogradu prinaša članek »Ka starom živonu«, v katerem pravi: Diplomatska večnost naših delegatov na mirovni konferenci in naše pravo kažeta jako slabe rezultate. Prej nego so bili naši delegati priznani, je že Italija uspevala, da je na sejah velikih sil pridrla s svojim tolmačenjem Wilsonovih principov in jih spravila v sklad z londonskim dogovorom. Biezdvomen pa je pogrešek naših zaveznikov, da so zavedeni po egoizmu in po Italiji stvorili blok velikih sil. Tak način dela je takoj pokazal očitno tendenco, da se posebno in bolj osigurajo interese velikih držav. Že ta očitna intervencija zahteva in pravice malih držav. Zato pa so vse naše zahteve zadele na težkoče in na nemožnost uresničenja. Jednostranost velikih držav napram nam malim se kaže najbolj v vprašanju Rumunije. Napram njej dela latinska sentimentalnost zopet tajne dogovore. Zaščita romunskih interesov nepravilno prezira naše interese in je tako jednostranska, da se stavljajo na stran tudi prvenstveni legalni interesi našega naroda. Mi zahtevamo to-le: da naši zavezniki ostanejo na principu samoodločbe narodov. Ako se to ne zgodi, se po-

daljša predvojno mednarodno življenje, v katerem ni bilo tice narodov marveč tajne zveze. In danes ne bo mogla živeti liga narodov, ker bi v njej vladala nejednakost.

Politične vesti.

Zbor delegatov NSZ.

vsestranskega združenja Narodno-socialne Zveze se vrši v soboto, dne 15. marca 1919 ob 8. zvečer v društveni dvorani v Narodnem domu v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginika. 4. Poročilo nadzorstvenega sveta. 5. Volitev vodstva NSZ. 6. Volitev upravnega odbora. 7. Volitev nadzorstvenega sveta. 8. Opravilnik in organizacijski red NSZ. 9. Določitev vpisnine in prispevkov članov. 10. Zvezno glasilo. 11. Določitev časa prihodnjega zbora delegatov in glavne skupščine. 12. Slučajnosti.

Zbora delegatov se udeležijo: 1. Odbor osrednjega vodstva NSZ. 2. Odposlanci podružnic NSZ. in 3. Odposlanci društev, včlanjenih v NSZ.

Glavna skupščina NSZ.

članov in zaupnikov vsestranskega združenja Narodno-socialne Zveze se vrši v nedeljo, dne 16. marca 1919 v društveni dvorani v Narodnem domu v Ljubljani.

Dnevni red: Dopoldne ob 9. uri: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Delavsko strokovno gibanje. Poročevalec tajnik NSZ, Ivan Tavčar. 3. Socialna zakonodaja in politika. Poročevalec dr. Vladimir Ravnihar. 4. Narodni socializem in internacionala. Poročevalec dr. Vlad. Knaflič. 5. Žena v delavski organizaciji. Poročevalec Manica Komanova. 6. Delavska mladina. Poročevalec Ivo Peruzzi. 7. Resolucije.

Popolndne ob 3. uri: 1. Posvetovanje o propagandi za NSZ. Poročevalec predsednik NSZ Rudolf Juvan. 2. Delavski tisk. Poročevalec tajnik NSZ Ivan Tavčar. 3. Sklep.

Glavne skupščine se udeležijo: 1. Člani NSZ. 2. Zaupniki NSZ in 3. Imenoma povabljeni gostje.

OBCNI ZBOR!

== Opozarjamo člane Naprednega političnega in izobraževalnega društva za Kollzejski okraj v Ljubljani, kakor tudi somišljenike na redni občni zbor, ki se vrši jutri, v nedeljo točno ob pol 10. uri dopoldne v Narodnem domu.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada

VERIFIKACIJSKI ODBOR PARLAMENTA.

== LDU, Beograd, 7. marca. (JDU.) Verifikacijski odbor narodnega predstavništva je začel svoje delo. Predsednik je dr. Bečić, tajnik dr. Dinko Križman, člani dr. Mažuranić, Lomović, dr. Lončar, Petrović, Borivoj Popović, dr. Josu Sumarić, dr. Dušan Vasiljević. V odbor je predloženih 270 mandatov, od katerih je danes verificiranih 183. Sedaj so v razpravi protesti proti nekaterim mandatom, tako za Bosno in Vojvodino.

Posebna brzojavna poročila »Slov. Narod«.

MINISTER DR. ALAUPČIČ PRIDE V LJUBLJANO.

== Beograd, 7. marca. Prihodnje dni pride v Ljubljano minister za verstvo dr. Alaupčič, da konfirira s knezoškofom dr. Jegličem in s cerkvenimi krogi o raznih vprašanjih cerkvene organizacije.

SPOPOLNITEV MINISTRSTVA ZA KONSTITUANTO.

== Beograd, 7. marca. V ministristvo za konstituito je bil poklican v činu oddelnega načelnika znani dalmatinski odvetnik dr. Rudolf Sardelić.

Z DEMOKRATSKEGA KLUBA. AGRARNA REFORMA.

== Beograd, 7. marca. Demokratiki klub je včeraj posredoval pri ministristkem predsedniku Stojan Protiću zaradi agrarne reforme ter mu sporočil svoj sklep, da se ima agrarna reforma izvesti brez vsakega odlašanja. Za to naj vlada predloži narodnemu predstavništvu v najkrajšem času tozadevne izvršne odredbe.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA. VALUTNO VPRAŠANJE.

== Beograd, 7. marca. Odslek Demokratskega kluba za valutno vprašanje je imel danes popoldne svojo prvo sejo. Ugotovilo se je, da se nahaja valutno vprašanje v finančnem ministristvu v štadiju študija. Predno pride zdeva pred narodno predstavništvo, se bo skicala v Beograd anketa strokovnjakov.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA. ZUNANJE POLITIČNI ODESEK.

== Beograd, 7. marca. Demokratiki klub je imel danes plenarno sejo, v kateri je odslek za zunanjo politiko poročal o zunanje-političnem položaju, ter postavil več predlogov, ki val marjito na to, da zbornica takoj zavzame svoje

stališče proti vsem dogodkom na mirovni konferenci v Parizu. V živahni debati, v kateri sta zlasti dr. Triller in dr. Novak povdarjala, da naše ljudstvo pričakuje od parlamenta skorajšno odločilno besedo; v tem oziru je bilo sklenjeno, delati na to, da se verifikacija mandatov kar najhitreje opravi in parlamentu tako omogoči debata o zunanje-političnem položaju. Klub je sklenil prevzeti v tem oziru inicijativo in je pooblastil predsedstvo, da takoj stopi v stike z ostalimi strankami in svrhu čimprejšnjega nastopa narodnega predstavništva za naše veliko narodno vprašanje. Demokratski klub vstraja z vso energijo na tem, da se tozadevna debata v narodnem predstavništvu prične že pričetkom prihodnjega tedna.

SKUPNO DELO VLS Z DEMOKRATSKIM KLUBOM.

== Beograd, 7. marca. Današnja »Epoha« poroča, da se bo VLS pridružila Demokratskemu klubu v vseh narodnostnih vprašanjih ter bo hodila svoja pota le v kulturnih vprašanjih.

DELO VERIFIKACIJSKEGA ODESKA

== Beograd, 7. marca. V današnji seji verifikacijskega odsleka je bilo verificirano 183 mandatov, med njimi vsi mandati slovenskih poslancev. Odbor je sklenil povabiti k jutrišnji seji tudi ministra za konstituito dr. Kramera, da dobi od njega nekatera podrobnejša poročila. Pričakuje se, da bo verifikacijski odslek tekom jutrišnjega dne dokončal svoje delo.

FRANKOVCI — OŽIVLJENI

== Beograd, 7. marca. Frankovci so zopet oživeli. Frankovska stranka je poslala na narodno predstavništvo protest, v katerem izjavlja, da ne priznava tega narodnega zastopništva, ter mu odreka vsako pravico govoriti v imenu hrvatskega naroda. Enak protest je poslala tudi v Pariz. Verifikacijski odslek je šel preko tega protesta na dnevni red. V poslanskih krogi se označuje vsebino frankovskega protesta kot veleizdajalsko.

DEPUTACIJA PREKMURSKIH SLOVENCEV V BEOGRADU.

== Beograd, 7. marca. V Beograd je dospela deputacija prekmurških Slovencev, da razloži vladi razmere v tej jugoslovanski pokrajini, ki je še vedno v madžarski oblasti. Poslanec profesor Voglar je predstavil deputacijo ministru dr. Krameru, ki je s člani deputacije obširno razpravljalo o razmerah med prekmurškimi Slovenci, katere vabijo sedaj Madžari z raznimi lepimi obljubami v svoje okrilje, češ, da postane Prekmurje samostojna slovenska republika v okvirju Velike Madžarske. Deputacija, ki ostane tu več dni, se bo predstavila tudi drugim ministrom. Sprejel jo bo tudi ministriški predsednik Stojan Protić.

ANGLEŠKI KARDINAL BOURNE V BEOGRADU.

== Beograd, 7. marca. Danes dopoldne ob pol 12. je obiskal angleški kardinal Bourne parlament. V imenu vlade ga je pozdravil minister za konstituito, dr. A. Kramer, ki je razkazal visokemu cerkvenemu dostojanstveniku prostore našega prvega narodnega predstavništva. V sejni dvorani, kjer se je mudilo mnogo poslancev, je ministar dr. Kramer na kardinalovo željo predstavil njegovi emincenci mnogo zastopnikov iz naših krajev, med njimi tudi: poslanca dr. Trillerja, dr. Kuvkova in Adolfa Ribnikarja. Kardinal je nato posetil sejo verifikacijskega odsleka, kjer ga je pozdravil predsednik Pečić. Na to mu je ministar dr. Kramer razkazal dvorne prostore, od katerih jih še mnogo kaže sledove nemškega barbarstva. Nadalje ga je peljal v nekatere klubove prostore, med temi v klub VLS ki je imel ravnakor sejo. Tam je pozdravil ministriški podpredsednik dr. Korošec kardinala v kratkem slovenskem nagovoru, v katerem je povdarjal, da se kardinal z enako ljubeznijo zavzema za vse Jugoslovane brez razlike vere. Zahvalil se je cerkvenemu dostojanstveniku za njegov odločen nastop v interesu naše narodne stvari. Kardinal Bourne je dal tako v verifikacijskem odsleku, kakor pri svojih obiskih v klubih in v razgovoru s posameznimi poslanci izraza svoemu veselju nad srečnim ujedinenjem Jugoslovancev in izrazil svojo trdno nado, da bo to ujedinenje popolno. Zagotavlja je Srbom, Hrvatom in Slovincem popolne simpatije angleškega naroda in obljubil, da bo s svoje strani storil vse, ga podpre pravične zahteve Jugoslovancev. Po več kot polurnem obisku v parlamentu, je kardinal zapustil poslopje s prilazno zahvalo ministru dr. Krameru. Kardinal se je odpeljal nocoj v spremstvu ministra dr. Alaupčiča iz Beograda. Jutri obišče grob velikega hrvatskega biskupa Strossmayerja v Diakovu, zvečer odpotuje v Zagreb in od tam v ponedeljek v Ljubljano.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

AMERICANI ŠTUDIRAJO NARODNOSTNE RAZMERE ISTRE IN DALMACIJE.

LDU, Zagreb, 7. marca. (JDU.) Semkaj je dospela posebna ameriška komisija, ki ima nalogo, na licu mesta preučiti entnografske razmere Istre in Dalmacije. Komisija bo odpotovala jutri preko Reke v Istro. (Kaj pa pri nas?)

UREDNIK »TIMES-A« PRI NAS.

LDU, Zagreb, 7. marca. (JDU.) Znanjski pisatelj in urednik »Times-A« Colbert je odpotoval iz Zagreba v Beograd.

»Times« Colbert, je odpotoval iz Zagreba v Beograd.

USTAVLJEN VES PROMET MED NAMI IN MADJARSKO.

LDU, Zagreb, 7. marca. (JDU.) Poštno ravateljstvo razglašja, da je do preklica ustavljen ves promet med Hrvatsko, Dalmacijo in Bosno po eni strani in Madžarsko na drugi strani. Izvzete so le one pokrajine madžarske republike, ki so okupirane po četah Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zahvala poveljnika francoske armade na Ogrskem. Ljub. dop. urad poroča: Predsednik deželne vlade za Slovenijo, dr. Janko Brejc, je od poveljnika francoske armade na Ogrskem, generala de Lobita, prejel nastopno zahvalno pismo z dne 28. februarja: »Gospod predsednik! Stejem si v dolžnost, izreči Vam svojo zahvalo za prisrčni sprejem, katerega ste dne 16. februarja predili častnikom moje generalnega štaba, ki sem jih bil odposlal v Ljubljano k inauguraciji francosko-slovenske organizacije. Srečen bom, ako se pod avspicijami te organizacije razmerje med Francozi in Slovenci razvije tako, da postanejo prijateljski odnosaji, ki naj vežejo oba naroda, še bolj intimni. Blagovoli sprejeti, gospod predsednik, izraz moje visokega spoštovanja.

Deželna vlada za Slovenijo. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 7. marca: Predsednik deželne vlade za Slovenijo, dr. Janko Brejc, je danes prejel iz Beograda službeno brzojavko, kjer se naznanja, da je ministriški svet s posebno naredbo imenoval za Slovenijo nastopno poveljenike: za notranje stvari Gustava Goljo, za nauk in bogocastje dr. Karla Verstovška, za pravosodje dr. Vladimira Ravniharja, za narodno gospodarstvo Antona Kristana in za socialno skrbstvo Albina Prepeluha. — Podpredsednik deželne vlade za Slovenijo, dr. Gregor Zervaj, je bil, kakor znano, imenovan hkrati s predsednikom dr. Jankom Brejcem.

Neodrešena domovina.

NAŠE UGOTOVITVE NAPRAM NEMŠKIM LAŽEM.

Ljubljana, 7. marca. Ljubljanski dopisni urad je pooblaščen, proti sklepu začasne deželne vlade na Koroškem z dne 21. februarja 1919 in proti trditvam spomenice koroškega deželnega odbora, poslani državnemu uradu za zunanje posle, ugotoviti nastopno: Strnjeno nemško naselbeniško ozemlje ne tvori s slovenskim delom Koroške niti zemljepisne, niti gospodarske, niti kulturne enote. V zemljepisnem oziru se deli Koroška v kotlino celovško z raziasitki, ki je enografsko vobče slovenska — razen močnejše germaniziranih mest Celovca in Beljaka — in v gorati rog te kotline, ki je nemški, pa ima tudi slovenske manjšine. Celovški zemljepisec Krebs ugotavlja, da se Slovenci iz te gosteje naseljene kotline niso dali izpodrinuti, da je šele 19. stoletje ustvarilo današnje jezikovno mejo in da tega slovensko bistvo še danes na več krajih do severne meje po prirodi določene mu, geografsko natančno obrobline zibelke celovške kotline, ki je klimatično in gospodarsko enovistna, sicer pa različna od drugega nemškega dela, ki se razlikuje tudi v antropo-geografskem oziru bistveno od slovenskega dela. Ta del je tudi gospodarsvena enota. Beljak in Celovec dobivata priselence iz slovenskih pokrajin, posredujeja zanje trgovino in promet za železnika in cestna središča teh krajev in dobivajo preskrbo večinoma od njih, dočim so nemška upravna središča v starem koroškem glavnem mestu St. Vidu, v Spitalu, v Trgu, Vošperju itd. Ta središča tvorijo tudi politične upravne okraje za to ozemlje, dočim so slovenski upravni okraji združeni v okrajnih glavarstvih v Beljaku, Celovcu in Velikovu. Tudi kulturno se razlikuje prebivalstvo. Celovec je sedež več slovenskih društev, ki delujejo v slovenskem delu, na pr. družba Sv. Mohorja, ki šteje približno 80.000 članov in ki razpošilja vsako leto po šest slovenskih knjig. V slovenskem delu Koroške nahajamo slovenske novine in razna kulturna društva, tako zlasti tudi dve slovenski šolski družbi zoper germanizacijo v šoli. Sege in navade so popolnoma drugače kakor v nemškem delu. V političnem oziru je seveda vzdihoval tudi slovenski del Koroške, zlasti po ustanovitvi kronovine leta 1849. pod samostlivo nemških naprednjakov, nemških nacionalcev in nemških radikalcev, kakor so se že imenovali ti vsakokratni zastopniki politične in upravne korupcije. Te samo po zatonu koroških Slovencev stremelce stranke so v svrhu germanizacije in kulturnega zapostavljanja slovenskega naroda ustanovile izprva dvojezične šole s poukom v materinem jeziku v prvem razredu, potem pa s pomočjo nemško-nacionalnih priseljenih uradnikov in priseljenih nemških delavcev docela nemške šole. Proti temu so najrazličnejše pribojke pomagale tem manj, ker se je tej stranki posrečilo, siloma, s podkupovanjem in z gospodarskim vplivom ustanoviti varstveno četo s takozvanimi Nemcem prijaznimi Slovenci t. j. z nemškimi mislečimi in k nemškonalionalnemu programu priznavajočimi se slovenskimi odpedniki, od katerih mnogi niso niti znali nemško govoriti, in ki jih je plačevala Südmart, Oostmark, nemški Schulverein itd. Da bi zatrl Slovence, so primerno prikrojili volilne okraje in dosegli višek svojega občevalnega jezika in politične potvorbe z najostudnejšimi sredstvi. Na to potvorbo, ki je označila vse slovenske otroke, obiskujoče nemške šole, in vse od nemških podjetnikov ali oblasti odvisne Slovence brez ozira na to, ali so govorili nemški ali ne, označila za Nemce in razen tega pri šteti, izvršenem po njihovih organih, vpisala kot Nemce tudi mnogo takih, ki ne znajo pisati, se sklicujoče tudi omenjena spomenica in potentakem obsoja samo sebe. Vse tiste številke so napačne in ne priznava jih niti v Avstriji, niti v tuzemstvu nihče, kdor pozna razmere. Tudi izid državnozborskih volitev ni merodalen, ker je volilna geometrija napačna. V najugodnejšem primeru je močjo 37.600 Slovencev prelati zastopniki v državni zbor. Nemški nacionalci so po razdelitvi v volilne okraje majorizirali približno 100.000 Slovencev. Tudi v spomenici omenjeno število slovenskih glasov je napačno, ker niso všteli slovenski člani za socialnedemokratsko organizacijo in glasovi politično nesvobodnih Slovencev, ki se glasovali za odpo-

nike. Kako se počutiljo koroški Slovenci kot Korošci, dokazujejo mnogotere interpelacije in predlogi iz vseh slovenskih pokrajin, ki so brezuspešno zahtevali varstva proti samosilnosti, dokazuje 279 strani broječa knjiga »Iz vilajeta koroškega«, dokazujejo politična preganjanja in zaporne kazni pred vojno in med vojno, o katerih je poročalo tudi nemško socialno-demokratsko časopisje. In ako so hoteli bivši nemško-nacionalni močniki nalagati tudi socialistični svet z glasovanjem v dobi ameriške misije, so namenoma pozabili dodati, da se je vršilo to glasovanje ne le pod pritiskom najsirovejše sile nemških vojakov tedaj, ko so bili pregnani najuglednejši slovenski kmetje, župani, duhovniki in učitelji, temveč tudi z najhujšimi pretnjami po plenitvah, deloma pa tudi s podkupovanjem s prepotrebnimi živili, brez kontrole, brez komisije, ko je bil odklonjen predlog tukajšnje vlade, naj se umaknejo nemški vojniki iz slovenskih pokrajin in naj zasedejo sporno ozemlje ameriški, angleški ali francoski vojaki, kakor tudi predlog, naj se smejo vsi begunci vrniti domov. Da je to glasovanje le komedija, uprizorjena pod pritiskom oborožene sile plenilskih tolp, dokazuje dejstvo, da je bilo celo pod avstrijskim pritiskom med vojno spomlad l. 1918 n. pr. v eni sami, in sicer najmanjši občini, sedaj po Nemcih zasidene Dravske doline odanih več glasov za državno ujedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor sedaj v vsej Dravski dolini z drugimi slovenskimi, po Nemcih zasidene pokrajinami vred. Zahteva etnografsko slovenskih pokrajin za Nemško Avstrijo zatorej ni nič drugega, nego nadaljevanje nemškega imperijalizma, ki je povzročil svetovno vojno in ki se kaže še eklatantneje, ako se navaja, da Nemci nočejo pogrešati prirodnih in industrijskih produktov na slovenskem ozemlju in da jim je treba za ojačenje tega imperijalizma tudi neposredne priklonitve k Italiji in Ogrski, da bi s pomočjo teh pravtako imperijalističnih narodov motili mir Evrope z novo vojno.

Slovanski svet.

ČEŠKI ŽELEZNISKI MINISTER PATER DR. ZAHRADNIK ZA ODPRAVO CELIBATA.

Češki železniški minister pater dr. Zahradnik je prejel iz Varazdina pismo neke žene, ki je imela razmerje z nekim duhovnikom. Sad tega razmerja sta bila dva otroke in žena se obrača do paterja Zahradnika, naj posreduje pri nadškofu dr. Ante Bauerju v Zagrebu, da dovolji, da se dotični duhovnik poroči. »Venkov« prinaša v svoji številki od 6. marca odprto pismo paterja dr. Zahradnika zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju, v katerem pravi med drugim: ne uničite toliko tisoč slovenskih duš in ne zamažite človekoljubja. Na dšlece moških in žen trpi pod celibatom in uverjeni bodite, če dovolite onim, ki se žele poročiti, da to svobodno store, da s tem ne boste zrušili stavbe katoliške cerkve in da ne boste s tem okužili niti enega samega kamena močene stavbe. Ne bodite strožji kakor Kristus sam, ki je celo zakonolomni ženi odpustil. Svet se je moderniziral in v času, ko se proglasa svoboda človeških pravic, ni prostora za tesnoscnost. Z veseljem se mora delati za izpolnitev evangelijskih besed. Ne tazen, ampak usmiljenje mora vladati v krščanskih vrstah. Presodite te želje in potem jim po možnosti ustrezite!

»JUGOSLAVIJA« V PRAGI ZA DOMOVINO.

Ljubljana, dne 7. marca. Jugoslovanska kolonija v Pragi si je ustanovila svoje društvo »Jugoslavija« in pričela z neumornim delom za razširjenje in popularizacijo naših idej, stremeljenj in aspiracij med bratskim čeho-slovaškim narodom. Sekcija »Jugoslavije« za narodno obrano bo pripravila s pomočjo državnopravne demokracije v Pragi, kakor tudi po Češkem več predavanj o jugoslovanskem problemu, o Trstu, Istri, Goriskih in o Dalmaciji. Državno-pravna demokracija je že priredila tako zborovanje v Pragi, na katerem je govoril dr. Z. Wigele o jugoslovansko-italijanskem vprašanju. Udeležba je bila tako ogromna, da se zborovanje v kratkem ponovi. Več drugih predavanj in zborovanj po deželi je že pripravljenih.

Dne 6. februarja je bila manifestacijska skupščina čeho-slovaškega in jugoslovanskega dijaštva, na kateri so referirali: Fr. Marinčič o splošnem našem položaju in posebno o Goriskih; Vladimir Rybač o tržaškem vprašanju; dr. Stupni o Istri in Mihajlović o Dalmaciji. Vsi govorniki so dokazali na podlagi zgodovinskih, gospodarskih, narodnostnih in statističnih podatkov pravične zahteve Jugoslovancev na ta ozemlja. Po referatu cand. phil. Kozaka, ki je imenovan čeho-slovaškega dijaštva izražal simpatije jugoslovanskemu dijaštvu, je bila sprejeta resolucija, v kateri se čeho-slovaško dijaštvo solidarno pridružuje jugoslovanskemu dijaštvu v boju za naše pravične zahteve.

Založništvo sekcije za narodno obrano pripravila izdajo knjige prof. dr. Kadleca o Jugoslaviji. V tej knjigi opisuje sloviti profesor slovenskega prava na češki univerzi začetek postanka posameznih držav na teritoriju sedanje Jugoslavije pa do zadnjih dogodkov. Posebno porjavlje posveča dr. Kadlec našemu sporu z Italijo.

Toliko v obrisih o delu »Jugoslavije« med Čehi, ki ni le velike kulturne in gospodarske važnosti, ampak posebno še politične. Domovina, od vseh strani ogrožena, v boju skoro osamljena, bo tem svojim sinovom, jugoslovanskim kulturnim delavcem v Pragi, za vso ljubezen, trud in neumorno delo neizrečeno hvaležna in jim kljuje: »Delajte in pomagajte z vsemi moči, da bo Jugoslavija izšla iz tega straznega boja neokrnjena in ponosna na prisko »Jugoslavije«! A. R.

† Rusija mobilizira? London, 7. marca. »Times« poroča, da je ruska vojska vlada odredila solono mobilizacijo vseh moških do 47. in vseh častnikov do 55. leta.

Spominjajte se zaklada

„Slov. sokolske zveze“.

Zavezniki.

Francija, Amerika in pomoč Nemčiji. LDU. Amsterdam, 6. marca. (Dun. k. a.) Kakor javlja „Tijde“ iz Pariza, se je Francija dne 2. marca oficijelno branila, udeležiti se pri načrtu za oskrbo Nemčije. Utemeljevala je to s tem, da se ne sme noben vinar nemškega denarja za to porabiti, kar bi bila sicer Francija oropana odškodninskih denarjev za opustošenja v Franciji. Zedinjene države pa opozarjajo, da je vzpostavitev reda v Nemčiji za Francijo mnogo važnejša, kakor za Zedinjene države. Višji ameriški diplomat je izjavil: Ne gre za to, storiti Nemčiji dobro, temveč gre samo za naše lastne interese. Pomoč, ki jo nudimo sedaj Nemčiji, nam bo rodila stoteren sad.

Trojele iz Nemčije. LDU. Pariz, 7. marca. Dun. kor. urad. Neodvisna skupina je stavila v zbornici nastopni predlog: Neodvisna skupina izraža predsedniku željo, naj se artillerijski material in trojele, ki so bile leta 1814. in 1815. po Nemčiji in Avstriji, v vojni 1870—1871 po Nemčiji in v vojni 1914—1918 uplenjene, vrnejo Franciji in naj se to francoskemu narodu prizna oficijelno.

Mirovna konferenca.

Na konferenci. LDU. Pariz, 7. marca. Agence Havas poroča uradno: Najvišji interirani vojni svet se je sestel v četrtek popoldne. Sprejel je ameriški predlog, naj se povabijo komisije, naj s svojimi sklepi predložijo sklepne predloge, ki se bodo v obliki členov sprejele v predhodno mirovno pogodbo. Razpravljali so nato o pogojih, ki se bodo stavili vojski, mornarici in letalski službi sovražnika. Prihodnja seja bo danes popoldne. Komisija za odškodnine, ki se je sestala v četrtek popoldne, je proučevala gotova vprašanja, katera so stavile subkomisije o odškodnini in o načinu plačevanja. Subkomisija interirane komisije za luke, paroplovna pota in za železnice, ki se je v četrtek popoldne zbrala v ministru za javna dela je nadaljevala in končala proučevanje predloge o internacionalizaciji pristanišč.

Interiralska seja. LDU. Pariz, 7. marca. Agence Havas poroča: Seja zastopnikov veselih najvišjega interirane vojnega sveta, ki je bila v četrtek popoldne, je zapustila v krogih konference izborni utis. Lloyd George se je udeležil sestanka. Povdarjal je v svojih izjavah, naj aliranci proti Nemčiji kmalu zavzamejo jasno in odločno stališče. Deljal je, da je rodilo premirje ne le vojaške, temveč tudi politične posledice, za katere so odgovorni voditelji vlade. Zahteval je tudi, da se poostre po vojaških izvedenih izdelanih pogojih zlasti glede količine črt, ki jih sme imeti Nemčija pod orožjem. Na njegov predlog se je odročilo posvetovanje vojaških pogojev premirja na petek, da bo mogel staviti predlog v tem smislu. Sprejeli so pomorske pogoje za premirje. Vprašanje o usodi nemškega brodogradit in njegove delovne alirancev pa se še ni rešilo. Splošno je pokazala seja popolno soglasje v nazorih alirancev glede razorožitve Nemčije.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Katastrofalno pomanjkanje premoga na Dunaju. Dunaj, 7. marca. Vseled pomanjkanja premoga, čigar zalozgo so na Dunaju že skoraj popolnoma pošle, se bo moralo prihodnji teden ustaviti delo v dunajskih elektrarnah in plinarah.

Zigovanje v Nemški Avstriji. Dunaj, 7. marca. Zigovanje bankovcev se bo vršilo po celi Nemški Avstriji v času od 12. do 24. marca t. l. Pri večjih zneskih se bo žigovanje samo del bankovcev, za ostali znesek pa se bodo izdala potrdila, ki se bodo kasneje realizirala. Vseled žigovanja bodo meje Nemške Avstrije zaprte do 10. aprila. Najbrže se bodo žigovali tudi bankovci po eno in dve kroni.

Nemci zopet grade trgovsko brodogradnjo. London, 7. marca. „Morningpost“ poroča, da ste dobili dve nemški ladjeladnici naročili, zgraditi v najkrajšem času vsaka po 100 ladij, da se na ta način zopet dopolni nemško trgovsko brodogradnjo.

Saška vlada za podoro rodbinam kaznjencev. Dresden, 7. marca. Saška vlada je predložila zakonski načrt, da naj se za potrebnim rodbinam kaznjencev, pri katerih je kaznjence reditelji cele rodbine, podpora.

Iz polpretekle zgodovine. LDU. Berlin, 7. marca. (Brezlično.) V zvezi s poročilom generala Ludendorffa o poljarnosti, kako je prišlo do tega, da je Nemčija ponudila premirje v mesecu oktobru 1918, bo v kratkem izdana uradna spomenica, kjer bo vlada poljarnosti vse zadeve. Zgodovina ponudbe premirja se deli v tri štadije. Koncem septembra in začetkom oktobra je general Ludendorff priporočal takojšnjo akenitev premirja, pri čemer ni treba čakati, da se konstituirata nova vlada, ki bi se utegnla zavlačevati. Drugi štadij se je začel v sredini oktobra, ko je general Ludendorff dne 17. oktobra v ministrskem svetu v Berlinu govoril o možnosti nadaljevanja vojne ob zadostnem številu vojaštva. Pri tem pa ni zahteval, naj se prekinjejo pogajanja. „Politično državno vodstvo je vseled tega nadaljevalo porazgovore na temelju Wilsonovih pogojev. Treffe razdobje je nastopilo s ponudbo pogojev za premirje po maršalu Fochu. Ti pogoji so pač precej presegali pričakovano ponudbo. Vsič temu je vrhovno armadno poveljstvo v sporazumu s političnim državnim vodstvom posvalo nemške delegate, naj podpišejo premirje.

Delavske zahteve v Budimpešti. Budimpešta, 7. marca. Danes se je vršila seja budimpeštanske delavskega sveta, v kateri se je razpravljalo o oddaji premoženja in o socializaciji obratov. Tudi budimpeštanske banke se bodo socializirale.

Razgled.

Švedska za sveto narodov. LDU. Stockholm, 6. marca. (Brezlično.) Ministrski predsednik dr. Eden je imel v nedeljo govor, v katerem se je toplo zavzel za sveto narodov. Deljal je, da Švedska soglasno podprla misel ustanovitve to

svete. Drug govornik je poslal vlado, naj ne opusti nobene prilike, da po svojih močeh sodeluje pri izvršitvi velikega dela ustanovitve zveze narodov.

Se vedno se oglašajo sežali. LDU. Kovno, 6. marca. (Brezlično.) Vzhodnopruski Litovci so zaprosili Antanto, naj jih ščiti pred nemškim nasiljem. Javno mnenje v onem delu Vzhodne Prusije, kjer prebivajo Litovci, zahteva energično odcepitev od Nemčije.

Žrtvovani za šimero. LDU. Praha, 7. marca. (DKU.) „Prager Tagblatt“ poroča iz Teplic, da znaša število mrtvecev pri izgredih na vsem Severnem Češkem sedaj 30 oseb.

Po vojni. Mine v morju. LDU. Pariz, 7. marca. (Brezlično.) Brzojavla Dun. kor. urada. Dovoljena ladja „La Goubra“ je zadel pri Loulou na mino. Utunilo je osem oseb, med temi en častnik.

Belgijski semenj. LDU. Bruselj, 6. marca. (Brezlično.) College Echevalin je sklenil, obdržati v Bruslju vsako leto velik semenj, slično kakor v Lyonu in Nižnem Novgorodu. Prvi semenj bo prihodnje jesen.

R. Boljševiki — tihotapci? Inomost, 7. marca. Od Brennerja poročajo, da so prišli tanki organizirano boljševiki tolopo, ki je hotela vtihočiti v Italijo boljševiške brosure in spise ter za več milijonov zlata. (Skoda, da so jih dobili.)

Iz 69. seje deželne vlade za Slovenijo

dne 5. marca 1919.

Nemci in Ogri kršijo premirje. 2. marca so Nemci zopet kršili premirje s tem, da so streljali pri Sv. Marjeti zapadno od Velikoveca s strojnimi na naše postojanke. Pretekli mesec je napadlo vojaštvo gosposkičin Ručigaj v Grebiniu zgolj le za to, ker ste ameriško mislijo pozdravile z „Živijo“ klici. Jedna je bila ranjena, drugo so odpeljali in internirali neznano kje. Fostestniku Ivanu Strutcu v St. Lovrencu, obč. Ojstrica, na Korškem je vojaštvo pobralo poleg živine tudi večje množice moke, vsinjskega mesa, masti itd., ne da bi rekvirirano blago plačalo. Posednika je patrulja odpeljala in v Ljubljano brez vzroka zaprla. Zaprt je bil od 7. do 23. februarja. Začetkom januarja so se vračali srbski ujetniki iz zbiralnice na Dunaju v domovino. Nekaj jih je šlo pri Lipnici v oblastvenim dovoljenjem čez mejo, da obiščejo kmete, pri katerih so služili. „Volkswehr“ jih je napadla, oropala zaslužnega zneska 700 K in zaprla za 21 dni. Došlo je dalje uradno poročilo, da sta bila 1. marca v Zemovcih na štajersko-ogriški meji napadena od madžarskih vojakov dva službujoča orožnika; poskusni orožnik Kristjan Mikel je bil ubit, podstražnik Ivan Kozila pa težko ranjen in odpeljan. Ukrene se vse primerno potom ministrstva za zunanje zadeve v Beogradu, da se slični slučaj ne ponove.

Delavstvo na Jesenicah. Kranjski industrijski družbi se je odkazalo 25 vagonov premoga, da vzdržuje obrat, poslanik Hribar se je brzojavno naprosil, da izposluje pri čehoslovaški vladi izvoz železa. Jutri se sestavi komisija, o kateri je sklepala deželna vlada v zadnji seji.

Imenovanje. Arhivar dr. Milko Kos se imenuje za znanstvenega sodelnika brez činovnega razreda na ljubljanski licejski knjižnici. Za čas, ko je zaposlen kot član likvidacijske komisije na Dunaju, se mu podeli dopust.

Zensko učiteljsiše v Mariboru se več ne odzove. V manjšinskih šolah se počuje od tretjega leta naprej obvezno slovenščina, za gojenje in gojenje nemškega učiteljsiše tedaj ni več služb, s čimur odpade tudi potreba še nadalje vzdrževati ta zavod.

Narodna ornamentalna umetnost. Profesor Albert Sič v Ljubljani je izdal štiri delo zbirko „Narodno vezenje na Kranjskem“; zbirki „Kranjski pirhi“ in „Kožuhni na Kranjskem“ ste v skicah gotovi in za tisk pripravljeni. Profesor Sič namerava izdati še razne druge zbirke te panoge, da bode narodna ornamentalna umetnost zbrana v celoti. Ker bo v to svrhlo prepotoval še velik del Kranjske, se mu dovoli primerna podpora.

Notarij. Temeljem točke 2., naredbe z dne 10. svečana 1919, št. 350, se odslovo naslednji notarij. Julij Thurn v Ljutomeru, Janez Rabitsch v Velikoven in Jože Miris v Šoštaniu.

Barake pred obrtno šolo se dajo na razpolago poverjenstvu za socialno skrb za nastanitev proteznih delavnic in pisarne „Komisije za preskrbo vračujočih se vojnikov.“

Zdravilišče za tuberkulozne na Golniku pri Trzinu. Komisija za preskrbo vračujočih se vojnikov je leta 1916 kupila posestvo Golnik pri Trzinu, da zgradi odloži zdravilišče za tuberkulozne, katerih število je vojna strašno pomnožila. Bivše avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je v ta namen že izplačalo „Društvo za boj proti jetiki“ znesek 150.000 K. Narčrte je izdelal znani strokovnjak graški profesor Ludovik Theyer, ki je izdelal tudi načrte za zdravilišča Hörgas in Alland. Stavba je zamišljena kot ljudsko zdravilišče, ki bo imelo 72 postelji za moške, 69 za ženske in sanatorij za 58 posteljami, skupno tedaj 199 postelj. Zdravilišče bo imelo tudi lastno ekonomijo.

V Stavbeno komisijo za zgradbo zdravilišča za tuberkulozne na Golniku se imenujejo dvorni svetnik dr. Franc Zupanc, zdravstveni nadzornik dr. Demeter vitez Bleiweis, ravnatelj inž. Anton Kihar, okrajni glavar Franc Schitnik v Kranju, prof. Ludovik Theyer v Gradcu, komisar za poverjenstvo za socialno skrb dr. Franc Jež ter zdravnik dr. Kraigher, dr. Robida in dr. Zalokar. Komisiji se dovoli, da si izbere v skladu s demobilizacijskega blaga razno

gradivo, opravilo, aparate itd. proti primernim cenam. Potrebni kredit za predela se izposluje pri osrednji vladi v Beogradu.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Opozarjamo na spored koncerta gđ. Cirila Medvedova. (Glej rubrika „Kultura.“) Koncert se vrši 10. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma.

Za ljubitelje visokih šol. Ministrstvo za kmetijstvo v Beogradu je semkaj javilo, da namerava slušati visokih šol, zlasti živnozdravniške in visoke gospodarske šole, ki jim je onemogočeno nadaljevanje študija na Dunaju in Lvovu, poslati v prijateljsko inozemstvo, zlasti na švicarski vseučilišči v Cirihiu in Bernu. V to svrhu naj se prijavijo pismeno poverjenstvu za uk in bogocastje v Ljubljani vsi oni visokosolci, ki žele nadaljevati svoje študije v Švici ali na Francoskem in naj priloge tej prijavi vse za to potrebne dokumente in fotografijo. Prijava sama mora vsebovati ime in priimek prosilca, podatke o dosedanjih študijah (vseučiliščih, fakulteta, tečaj, leto imatrikulacije, prestane preizkušnje in delni izpiti ter njih uspeh in datum) in natančen naslov sedanjega bivališča. Namen teh prijav je, da se omogoči posredovanje za izdaje potnih listov in za dovoljenje bivanja v inozemstvu pri ondnotnih poslanstvih. Dijakom, katerim nedostajajo potrebna sredstva, namerava ministrstvo v ozira vrednih primerih dati primerne mesečne podpore, za katere bo vlagati pozneje posebne prošnje. — Poverjenstvo za uk in bogocastje: Dr. Karel Verstovšek s. r.

Begunske sirote s Primorskega. Poverjenstvo za socialno skrbstvo naznanja vsem onim, ki so se zadnja dva meseca prijavili, da sprejmejo begunske sirote, sledeče: Vruitev begunskih sirot iz Brucka v domovino se je nekoliko zavele, zato ni moglo poverjenstvo ustreči prošnjam prijavljenih družin v tistem roku, kakor je prvotno nameravalo. Sedaj so sirote že v domovini in sicer v taborišču Strnišče pri Ptuj. Kakor hitro bodo sirote zdravniško preiskane, dobe prijavljenci otroke in sicer v prvi vrsti oni, ki so izjavili, da vzamejo sirote za svoje. Vsaki posamezni družini bo sporočilo poverjenstvo, kdaj in kje dobi otroka.

Pisma v Ameriko. Poročilo iz Basla: Cenzura za pisma v Švico je odpravljena ter lahko sedaj naši rojaki Jugoslavije svojemcu v Ameriki brez cenzur pišejo. Pisma naj se zapra, ako mogoče, v rekomandiranih ali ekspresnih pismih pošljajo na našega rojaka gospoda Albina Kumca, Basel, Zentralbahnstrasse 21, Schweiz. Vsakemu pismu je priložiti za poštno in stroške 4 (štiri) krome v bankovcih ter natančen naslov naslovnika v Ameriki. Pisma pridejo gotovo in hitro v roke naslovnika. Na drug način ni sedaj mogoče odpisati pismem v Ameriko.

Zdravniške službe. V današnjem listu objavljamo razpis deželne vlade za slovenijo za pet uradnih zdravniških mest. Gre za udobne službe v večjih mestih in sedežih okrajnih glavarstev, kakor Maribor, Celje, Brežice, Slovenj Gradec, na katere naše mlade zdravnike prav poseben opozorjamo. Tudi pri deželni vladi v Ljubljani je popolniti eno zdravniško mesto.

65 srbskih medicincev odide nadaljevat študije v Francijo, Švico in Češko. Dovoljen jim je kredit za potne stroške in šolske takse.

Žužna železnica. Vseled pomanjkanja premoga v Nemški Avstriji, bodeta odslej izostala nočna poštna vlaka, in sicer vlak, ki odhaja iz Ljubljane proti Dunaju ob 11. ur 20 minut in poštni vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 1. Poskreblo pa se bo, da tekom enega tedna začeta voziti dva nova vlaka med Ljubljano in Mariborom.

Na naslov obratnega vodstva ljubljanske elektricične cestne železnice. Pišejo nam: Na dolenski progi se je menda pokvaril eden voz, tako da se mora obrat vzdrževati namesto s štiriimi le s tremi. Zadržga pa bi se dala razrešiti tako, da bi se promet vršil le do križišča pred streliščem na Dolenski cesti, kar gre s tremi vozi mi brezhibno in mal kos proge od tod do dolenskega kolodvorja bi pač ostal ta čas izven prometa. Namesto tega pa vozi vsak drugi voz le do križišča pri Prulah, kjer morajo presenečeni potniki izstopiti ter počakati sedem minut, da jih prihodnji voz potekne dalje. Seveda jo raje enostavno pobero peš dalje. Odkodovano je popolnoma po nepotrebnem vse občinstvo, stanujoče od pruskega (Koslerjevega) križišča dalje. Zahtevamo red.

Umrla sta v Ljubljani gosp. Alojzij Cvelbar, šofer, in gospa Ivana Lewicka, stotnikova vdova. N. v. m. p.

Kultura.

Koncert v prid SHS. Siročadi v veliki dvorani Narodnega doma dne 10. marca ob pol 8. zvečer. Spored: 1. A. Arenski: Menestrel. 2. L. M. Škerjanc: Chanson violette. Tri pesmi: a) Beli oblaki. b) Jesenska pesem. c) Pod goro. 3. M. P. Musorgski: Otrčka izba: a) Z gnanjo. b) V kotu. c) Večerna molitev. 4. G. Debussy: Trois Préludes pour piano. a) Les collines d'Anacapri. b) La cathédrale engloutie. c) Minstrele. 5. J. Brahms: Utečeno hropečenje. 6. C. Debussy: Trois Chansons de France. a) Rondel. b) La grotte. c) Rondel. 7. M. P. Musorgski: Otrčka izba: a) S punci. b) Hrošč. — Pesmi poje Cirila Medvedova, spremlja Lucijan Marija Škerjanc, pri 8. točki spremlja na violi Mirko Dežela.

Musorgski. Čigar nastopi ciklus pesmi „Iz otroške dobe“ bo pela gđ. Cirila Medvedova s spremljevanjem klavirja (L. M. Škerjanc) na koncertu dne 10. marca, je znani skladatelj ene najboljših ruskih oper „Boris Godunov“. V zgoraj navedenem ciklu se je čudovito lepo poglavlje v navdno domišljijo priprosto otroške duše. Želi se ti, ko poslušaš in lepe pesmice, da vidiš pred seboj otroka, kako se zvečer spijlivo pogovarja s staro babico, kako tiči ob postelji, opravlja večerno molitev. Na sporeda se nahajajo tudi širni nove pesmi našega mladega komponista L. M. Škerjanc, ki bo na tem koncertu prvirat javno nastopil kot pianist s tremi Debussyjevim preludijem za klavir. — Presneto volenstvo za te koncerte se pridružite v

šir v Prešernovi ulici in za dan koncerta v Narodnem domu. Dobi se tudi keno besedilo vseh pesmi, ki nam jih bo zapela gđ. Medvedova.

Repertar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče: V soboto, dne 8. marca ob pol 8. zvečer Henrik Ibsena „Strahovi“, izven abonementa. — V nedeljo, dne 9. marca ob 3 popoldne „... ulica št. 15“, izven abonementa. — V ponedeljek, dne 10. marca ostane gledališče zaprto. — V torek, dne 11. marca ob pol 8. zvečer H. Ibsena „Strahovi“, za abonement „A“. — V sredo, dne 12. marca ob pol 8. zvečer „... ulica št. 15“, uradnika predstava, izven abonementa. — Operno gledališče: V soboto, dne 8. marca „Manon“, za abonement „A“. — V nedeljo, dne 9. marca ob pol 8. zvečer „Mamselle Nitouche“, izven abonementa. — V ponedeljek, dne 10. marca ostane gledališče zaprto. — V torek, dne 11. marca ob pol 8. zvečer „Boheme“, za abonement „B“. — V sredo, dne 12. marca ob 4. popoldne „Mamselle Nitouche“, izven abonementa, za p. n. občinstvo za dežele.

Gospodarstvo.

Po anketi gozdarskega društva o agrarni reformi. Sklepi in spomenica.

»Gozdarsko društvo za slovenske dežele v Ljubljani je sklenilo, poaniti centralni vladi v Beogradu in deželni vladi v Ljubljani avio stališče glede izvedbe agrarne reforme v slovenskih deželah. V to svrhu je sklicalo anketo, ki je po temeljitih in vsestranskem pretrastu agrarnega vprašanja prišla do sledečih sklepov:

1. Gozdarsko društvo pozdravlja pravico agrarno reformo. 2. Gozdarsko društvo zahteva, da agrarno reformo izvede samostojno ministrstvo kraljevine SHS, nikakor pa ne ministrstvo za socialno politiko. 3. Agrarna reforma naj se dotakne gozdarskega Slovenije le tam in v toliko, v kolikor so lokalne potrebe podane.

4. Za najvažnejše smatra Gozdarsko društvo gospodarsko organizacijo male gozdne posesti. 5. Gozdarsko društvo se ne izreka proti uravnici razlastitvi, oziroma oddelitvi nekaterih preobsežnih gozdnih velenosestev, toda ne pod mero gospodarskih enot, ker bi bilo to gozdarstvu škodljivo.

6. Gospodarske enote predstavljajo tak obseg gozda v roki enega gospodarja — naj je to posameznik, skupina ali država, — da je na tem obsegu omogočena največja produktivna pri nairaacionalnejši izrabi človeških moči in zmoglosti s pomočjo visoke razvite tehnike, to je z uporabo vede in strojev, s prilagoditvijo obratov in z razdelitvijo dela.

7. Ta gospodarska enota se ravna po zemljepisni legi, pomorski višini in sestavini tal in po možnosti spravljanja lesa ter po predpogojih industrije. 8. Gospodarska enota varira lahko med 500 do 5000 hektarji, kar bi se moralo komisijselno določiti za vsako velenosest posebej.

Razdelitve in razlastitve naj se izvršijo le odločno. 9. Kier obstajalo nuine hidske potrebe po stavbnem lesu, drevih in stitlu — in v bližini nahajajoče se posesti lahko tem odmore — sme se potrebna oddelitve izvršiti, toda pod pogojem, da s tem gospodarska enota dotičnega velenosestva ne trpi.

10. Gozdarsko društvo smatra potrebnim, da se tudi mala gozdna posest upravlja po načelih moderne racionalnega gospodarstva: stremi naj se za tem, potom ustanavljanja gozdno-gospodarskih združenj v zvezi s strokovnim podukom in potom zakonodaje. 11. Iz gozdnih velenosestev, ki so temeljem točk 3, 5 in 7 razlase ali oddele, naj se vsajvrio gospodarske enote (točka 6), ki sicer preidele v državo last in upravo, ki naj se na po možnosti prepušči gozdno-gospodarskim združenjem, soseskam, pridobitnim skupinam ali drugim javnim korporacijam odločno v žitke, po potrebi tudi v popolno last in upravo.

Nikakor pa naj se razlastitve gozdnih posesti ne poradele na drobno med posameznike — razen v posebno nuinih slučajih (točka 7). Država naj bi izvajala take reforme sedanjega gozdno-gospodarskega stanja le tedaj in v toliko v kolikor in kadar to dopušča njen finančni položaj in kadar ima sadostno strokovno izobraženo upravno osebje na razpolago. Pri tem bi se morala država ozirati tudi na interese dosedanjega upravnega osebja razlastitvenega posestva.

12. Želati bi bilo, da se sedanjti državni upravi, dalje gozdovi, ki jih država upravlja osebno oni verskega zaklada in cerkvenih velenosestev ne teh načelih razdeli ali oddele da pridejo v večji meri širim plaštem ljudstva v užitek, vendar le tam, kjer potreba ljudstva po gozdnih posesti to opravičilo in se s tem državnno gozdno-gospodarstvo ne oškoduje. Pred vsem pridejo v poštev posamezne parcele in kompleks, ležaji izven oskrošene gospodarske enote, pri čemer ne trpi arondacija.

13. Gozdarsko društvo v svo odločnosti odklanja, da bi se gozdovi zopet obremenili s služnostnimi pravicami pašne ali drvarstva, ker so take služnosti a racionalnim gozdarstvom nezdržljive. 14. Gozdarsko društvo priporoča socializacijo gozdne posesti, da se zavaruje ljudstvu vpliv ne le na trajno plodonosno gospodarjenje, ampak tudi na donos naših gozdov. Socializacija se more doseči predvsem potom oglobitve onih zakonov, ki se tičejo gozdarstva, pri čemer je v enaki meri ščititi gozdna posest posestnika in delavca.

V okvir agrarne reforme bi bilo prevzeti zlasti zavarovanje gozdarskih delavcev za slučaj nesreče in boleznit ter izdelati zakon o prekrbiti gozdarških delavcev za starost in onemoglost. 15. K večjim sredstvom pospeševom spadalna kmetijska zemljišča, naj se ne razlasti ne v oddele, v kolikor služijo sadostnemu posamezniku in utvoriti družni, gozdarskim uradnikom in uveličevom sploh in njih družinam ter gozdarškim delavcem s družinami in samski za prehrano in vdrževanje potrebne hrane.

16. Glede na velike razlike v gospodarskih razmerah v kraljevini SHS se priporoča, da se napravi za celo državo glede agrarne reforme le okvirni zakon ter se prepušča deželni vladam oziroma zastopnikom navedbenim potom določiti vse podrobnosti.

17. Gozdarske društvo končno opozarja deželno vlado na velike nedostiatke, ki utegnejo nastati, ako se postavljajo noveštaki za upravljanje ali nadzornike gozdnih velenosestev. Želati bi bilo, da se taki organi nastavljajo po spušljanju gozdarskega društva. To predlogo je Gozdarsko društvo v svoji spomenici obširno pojasnilo in utemeljilo.

Klasifikacija konj za mesto Ljubljane se vrši dne 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18., 20. in 21. marca vselej ob 8. uri popoldne pred šentpetersko vojašnico. Klasifikacija se vrši po okrajih, in sicer: dne 11. marca za I. (solski) okraj — Erke A—M; dne 12. marca za I. (solski) okraj — Erke M—2 in za ves II. (sentjakovski) okraj; dne 13. marca za III. (dvoraki) okraj — Erke A—O; dne 14. marca za III. (dvoraki) okraj — Erke P—2; dne 15. marca za IV. (kolodvorski) okraj — Erke A—P; dne 17. marca za IV. (kolodvorski) okraj — Erke R—2; dne 18. marca za ves VI. (barjanski) okraj; dne 20. marca za ves VII. (šišenski) okraj. H. klasifikaciji je pripeljati vse lastne in bivše vojaške konje. Oprostitev za bivše vojaške konje ni. Izostaja od klasifikacije se kaznuje z globo do 5000 K. Več je razvidno iz razglašla mestnega magistrata.

H. klasifikaciji konj morajo priti letos izjemoma tudi vsi garjevi konji, če tudi bi bili po uradnih živnozdravniških kontumacijah. Tako odreja deželna vlada.

Pokojniško zavarovanje namembencev. Graški deželni urad nemško — avstrijskega zavoda za nameščence na Dunaju je razposlal nekaterim službodajalcem, spedajočim v ozemlje kraljevine SHS, vprašalne pole o nameščencih glede pokojniškega zavarovanja za časa vojaške službe itd. Ker se je z naredbjo 269 in 1. Narodne vlade za Slovenijo ustanovil začasni občli pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani, ki je prevzel vse pravice in dolžnosti prejšnjega občega pokojniškega zavoda na Dunaju, se opozarja vse službodajalce in nameščence, da se na pisma, oziroma pozive nemško — avstrijskih zavodov ni ozirali. Taki dopisi naj se pošljejo tukajšnjemu zavodu, ki bo z inozemskimi zavodi sklenil sam vse potrebno. Kar se pa tiče izrecno vprašanja, v kolikor bo država prispevala k pokojniškemu zavarovanju namembencev za časa vojne in tozadevnih preiskovanj, ne bo jugoslovanski pokojniški zavod tudi v tem oziru zaostal za nemško — avstrijskim zavodom in bo svoj čas. Čim bo urejeno redno poslovanje, utrenili potrebno, da pripravijo vse potrebno, da omogoči državi tozadevne sklope. V kolikor bi pa nemško — avstrijski pokojniški zavod za nameščence na Dunaju kot upravitelj premoženja prejšnjega avstrijskega občega pokojniškega zavoda za nameščence na Dunaju skušal dognati tozadevnih potrebnih podatkov, da se uredi to vprašanje še pred likvidacijo dunajske centrale, bo stopil jugoslovanski zavod v tozadevna pogajanja z nemško — avstrijskim zavodom.

Obrtne priglasitve. Stranke, ki nanovo priglašajo obrti pri mestnem magistratu, v številnih slučajih ne predložijo vseh po zakonu predpisanih listin, radi česar mora mestni magistrat take stranke zavrniti. Da se ne bi s takimi slučajmi trafil časa uradu in da si prihranijo stranke same nepotrebno pota in čas, se opozarjajo vsi oni obrtniki, ki menijo kak obrt priglasiti nanovo, da morajo osebno predložiti mestnemu magistratu rojstni list, domovnico in vojaško odpuštnico ali odhodnico, za vsak rokodelski obrt pa še posebni učni spričevalo, delavsko knjižico, vsa pomočniška spričevala, pomočniško pismo in pobotnico o plačani pridružni zadugi, kateri obrt pripada. Vsa ta stranka mora prineseti seboj za vsako novo obrtno priglasitev kolek za 8 kron. Za vse koncesijske obrti se pa morajo vlagati pri mestnem magistratu pismo in prošnje, kolikovega za 8 kron in katerim se morajo priložiti tudi zgoraj omenjene predpisane listine.

LDU. Zagrebški borza. Zagreb, 7. marca. Sklepi karzi danšnje borze:

	Dener	Blago
Banka za trgovino, obrt in industrijo, stare delnice	430	456
Banka in banilnica za Primorje, nove delnice	490	500
Hrvatska eskomptna banka: stare delnice	—	1480
Hipotekarna banka, Zagreb: stare delnice	440	450
Jadranska banka, nove del.	570	—
Hrvatska kreditna banka: stare delnice	1040	1050
Narodna banka, Zagreb: stare delnice	—	430
Obrtna banka, zadnja emisija	255	260
Poljedelska banka, nove delnice	112	116
Prva hrvaška štedionica: stare delnice	—	9025
Stara delnice	—	3600
Rileška pošta banka, stare delnice	208	210
Zemaljska banka, nove del.	710	730
Brodska eskomptna banka	380	400
Osojčka sladkorna tovarna	2750	—
Zagrebška tovarna za stroje	110	—

Vremensko poročilo.

Vilna na dan 20.2. 1919. (Srednji valovi 7

Društvene vesti in prireditve.

Občni zbor »Slovenskega lovškega društva« se vrši dne 19. marca ob 2. popoldne v hotelu »Union« na verandi. Udeležba polnočevalna!

Na znanja. Izstopil sem iz »Društva slov. upodob. umetnikov«. Lojze Dolinar.

Umetniški klub »Sava«. V klub so vstopili sledeči novi člani: g. Lojze Dolinar, Veno Pilon in Fran Tratinik. Za klub: R. Jakopič, I. Kobilica. Izredni jubilej. 25. leto je poteklo, odkar stoji na čelu slov. pevškega društva »Slavica« gospod Ivan Drazil kot predsednik. To je vsekakor v pevskih krogih izreden pojav. Gospod Ivan Drazil si je stekel kot predsednik neizmernih zaslug za razširjenje in pokolitev slovenske misli potom mnogobrojnih pevskih nastopov v ožji Sloveniji kakor tudi med slovenskimi brati na jugu in severu. Možu je kleno vztrajnost, neumorno delavnost in goreče ljubezni do petja in društva »Slavica« se je posrečilo dvigniti in zaneesti sloves in ugled »Slavice« med najširše kroge v Sloveniji, Hrvatih in Čehih. — Društvo »Slavica« je dolžno globoko hvaležnost svojemu predsedniku. To hvaležnost mu izkaže »Slavica« danes zvečer s prireditvijo serenade pred stanovanjem na Bregu št. 20, kakor s prireditvijo častnega večera jutri v nedeljo 8. marca t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma«. K častnemu večeru se vabijo vsi sedanji člani, osobito pa starejši bivši pevci in podporniki prav prisrčno. Čestitkam jubilarju se pridružujemo tudi mi in mu ključemo: Se mnogo le da petja čast in doma rast!

— Ustanovni zbor »Društva pol. pregranjancev« bo jutri v nedeljo 9. t. m. ob 2. pop. v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani, na kar prizadete znova opozarjamo.

Učiteljsko društvo novomeškega okraja zboruje v četrtek, dne 13. suša točno ob pol 2. uri popoldne. Glavna točka zborovanja je predavanje tov. E. Gangla: Naše naloge v bližnji bodočnosti. Tovariši in tovaršice se naprošajo, da prouče načrt preustrojitve šolstva, ki ga je priobčil v priložni zadnji »Učiteljski Tovariši« ter ga prineso k zborovanju s seboj. Z ozirom na važnost zborovanja pričakujemo polnočevalne udeležbe. Udeležniki so ta dan šol. pouka prosti.

Prva slovenska veselica v Kočevju. Solnce je poslalo tudi na gredo društvenega delovanja kočevskih Slovencev. Začeli so z ustanovitvijo cerkvenega zbora, sedaj pa se snuje slovensko pevsko društvo. V gmojno podporo tega društva je priredil dam. odbor pod predsedstvom g. dr. Sajovičeve pretečeno nedeljo prvo slovensko veselico v Kočevju. Zanimanje za njo je bilo v vseh krogih izredno veliko, ker po bivšim avstrijskim režimom bi bila slovenska veselica v Kočevju nemogoča. Od blizu in daleč, celo od hrvaške strani so prišli gostje v pestrih narodnih nošah, da so napolnili okusno dekorirane prostore do zadnjega kotička. Veselico je otvoril pevski zbor, ki je zapel pod podstvom svojega izkušnega pevovodje g. »plana Pirkoviča« lepo pesem »Slovenska dežela«, za kratko vezbanje naravnost izborna. V znak hvaležnosti za svoj trn, je prejel g. kaplan krasno košarico z izbranim cvetjem. Pevski zbor je nastopil v narodnih nošah, kar je še povzdiglo navdušenje gostov. Nato je govoril kratko, a jedrnat g. ravnatelj koč. gimn. Watzl. Viljinski solo g. prof. Birse je bil užitek za občinstvo, ki ni štedilo s pohvalo. Tudi deklaracije so uspele nad vse dobro. Na vzporedno sta bila še srečevalni in šaljiva pošta. Posebno za izredno bogati srečevalci je vladalo med občinstvom veliko zanimanje, vsak si je skušal pridobiti kako darilce. Razvila se je domača in prav zato tako neprisiljena zabava. Hrvatski gostje v krasnih narodnih nošah so zaplesali »kolo«, kar je izzvala nepopisno navdušenje Damskega odbora in vsem drugim, med temi v prvi vrsti g. veleindustriju Ant. Kalfetu, ki so se neumorno trudili, da je prva slovenska veselica v Kočevju v moralnem in gmojtem oziru tako nad vse pričakovanje lepo uspeša, vsa čast in hvala. Šilski smo, da prirede kočevski Slovenci na Vidov dan vrtno veselico. Kdor hoče prebiti par prijetnih ur, naj ne zamudi prilike, pohiti v Kočevje.

Aprovizacija.

† Prodajalci moka, kruha in peki, se vabijo, da se takoj zglase v mestni posvetovalnici, kjer dobe novi načrt o prodaji kruha. Na nove krušne izkaznice, ki se bodo izdajale v petek dne 14. marca za 5. in 6. krušni teden, naj nikdo ne prodaja kruha in moka predno nima novi razdelilnik, ker so številke trgovinam deloma zamjenjane.

† Prodaja soli. Na vsak prvi odrezek sladkorih izkaznic se dobi začasno takoj pol kilograma bele soli v tisti trgovini, kjer ima pozneje dobiti stranica sladkor. Drugi odrezek in levi del sladkorih izkaznic se mora strankam vrniti radi poznejše prodaje sladkorja in žveplenk. Kilogram soli stane 1 krono. Stranke naj takoj vzamejo sol, da ne bodo pozneje kake zmešnjave. Radi nerednosti, ki jih zagrešijo stranke, magistrat ne more posredovati ali sprejemati pritožb.

Zavodi, peki in mesarji dobe prejemnice za sol v mestni posvetovalnici.

Najnovejša poročila.

Posebna brzojavna poročila »Slov. Naroda«.

ULTIMATUM AMERIKE ITALIJI

Geneva, 8. marca. Včeraj popoldneso Združene države Severne Amerike potom svojih pariških zastopnikov v pisni notli ultimativnega značaja zahtevali od Italije, da takoj odpre mejo z Jugoslavijo za dobavo živih Jugoslovanih in Čehi. Zasluga, da Italija takoj ne konča z dosedanjim zavlacovanjem dobave živih Jugoslovanih in Čehom, bi Amerika takoj prenehala dobaviti živila Italiji. Ravnotako zahteva Amerika, da takoj prenehajo pomorska blokada, ki jo Italija izvršuje proti nam.

NAŠE VPRAŠANJE PRIDE TE DNI NA VRSTO. — NAŠ URADNI DE-MENT.

Geneva, 8. marca. Z našega poslanstva v Parizu izvem, da bo jugoslovanski italijanski spor v teh dneh prišel v diskusijo pred Odborom desetorice. Naše poslanstvo v Rimu je namerjčje neje dementiralo taži, ki jih razširja italijansko novinstvo kakor o borbah med Srbi in Hrvati, o zaroti v Sarajevu in slične fantazije.

TUDI NAŠA ZAPADNA MEJA PRIDE KMALU NA VRSTO?

Geneva, 8. marca. Soglasno z našimi prejšnjimi informacijami piše sedaj tudi »Stampa«, da je po njenih informacijah neposredno pričakovati, da pride že te dni jugoslovanski laški spor, odnosno določitev naših zapadnih in jugozapadnih mej na razpravo pred Odborom desetorice.

LAŠKO ČASOPISJE NAPADA NAŠEGA REGENTA ALEKSANDRA IN ZAHTEVA, DA SE SLOVENCIM V HRVATI ODSTRANILJO OD KONFERENCE!

Geneva, 8. marca. Laško časopisje nadaljuje vsak dan svojo gonjo proti Jugoslovonom. »Tribuna« napada v uvodniku »Diskrekcija« je celo našega prestolonaslednika regenta Aleksandra in to zaradi njegovega delovanja v Parizu in radi njegovega govora v Toulonu, (predno se je na povratku v domovino ukrca v ladjo), v kojem je izjavil, da mi svoje obali ne moremo in ne bomo pustili Lahom. Radi teh povsem upravičenih besed našega regenta, s katerimi je samo to izjavil, kar čuti, misli in zahteva ves narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, pravi laški časopis, da naš prestolonaslednik preveč govori in kar je še huje, da pred zaverenjem premalo misli. Razbesneli Lah dostavlja poln jeze »Matinov« intervju o našem vprašanju in pravi, da je prisotnost Slovencev in Hrvatov na pariški konferenci moralno in diplomatično nevezdržna in zahteva, da se odstranijo, ker so sovražniki Antante. Lah tudi zelo rujevo v Parizu špelelo proti slovenskemu članu naše delegacije dr. Žolgerju.

REAKCIJONARNA ITALIJANSKA ZBORNICA.

Geneva, 8. marca. Laška zbornica je z 243 glasovi lažiliberarne vladne večine proti 129 glasom opozicije odgodila volilno reformo. Ta Pyrrhova zmaga Orlandova je laške opozicionalce, ki bi radi dobili moč v zemlji, zlasti pa socialiste in klerikalce strnila v skupno fronto proti reakcionarni vladi in njeni znanjji politiki, s katero so široke ljudske mase vedno bolj nezadovoljne kljub veliki časopisni agitaciji in hujskanju proti Jugoslovonom. Ljudstvo zahteva demobilizacijo.

LAŠKI APETITI VEDNO RASTE.

Geneva, 8. marca. Zadnjič smo poročali o člankih, ki jih je začel pri-natiati bolonjski »Resto del Carlino« in za njim cela vrsta laških nacionalističnih listov, z zahtevo, naj tudi Svica odstopi Italiji neke pokrajine. To imenujejo Lah »ureditev meje«. Sedaj je izšla v Italiji knjiga nekega nacionalista Sironija, ki zahteva, da naj Italija vzame Svici celi kanton Graubünden (kjer ni niti enega La-ha) in kanton Tessin, razven tega pa seveda tudi celo Severno Tirsiko in Vorarlberg. Ta knjiga se v Italiji zelo prodaja. Svicarsko časopisje pravilno odpravlja takšne in slične pojave aneksionizma. Svicarji pišejo, da je ta laška zahteva »iz-hruh« poblazelega laškega šovinizma.

LAŠKI GLAS O ČRNI GORI IN IZ-DAJSTVU NIKITE 1916.

Geneva, 8. marca. Cantalupi je v »Idea Nazionale« napisal uvodnik o črnogorskem vprašanju in trdi, da je go-spod Nikita leta 1916. sklenil mir z Av-strijo pod srbskim vplivom. (Na ta na-čin bi g. Cantalupi rad potvoril zgo-do-vino, saj je dokazano, da je g. Nikita, odnosno njegov sin, bil veleizdajnik na-roda ne samo v moralnem, marveč tudi navadnem vojaškem pomenu be-sede. Toda Lahom je vsak zaveznik dober in naš izdajalec je končno tudi La-hom tast.

IZGUBE LAHOV V VOJNI.

Geneva, 8. marca. Po večerj ob-javljenem uradnem poročilu so Lah v svetovni vojni izgubili 42.000 t-r-t-vih, 946.640 ranjenih in 569.210 v-j-t-nikov. Od vseh evropskih držav je torej v vojni Italija imela relativno najmanjše žrtve in celo absolutno manjše, nego so žrtve Jugoslova-nov.

ŠTRAJK V MILANU.

Geneva, 8. marca. V Milanu štraj-kaajo uslužbenci vseh množestvenih kinematografov. (Ubogi Milanezi bodo nekaj časa brez svoje najljubše zabave.)

POLJSKE MEJE.

Geneva, 8. marca. Iz dobrega poljskega vira javljajo, da je pariška konferenca sklenila dati Poljski na zapadu proti Pruski one meje, kakor jih je Poljska imela pred delit-vijo 1772.

PROTIBOLJŠEVIŠKE VLADE V RUSIJI.

Geneva, 8. marca. »L'Homme libre« je sestavil pregled vseh protiboljševiških vlad, ki se nahajajo v Rusiji. Tako se nahaja ruska protiboljševiška vlada v Omsku pod admiralom Kolčakom in ena v Jekaterinodaru pod generalom Djenkinom in s Sasonovim kot ministrom zunanjih zadev; tretja je v Arhan-gelsku pod Čajkovskim. Neruske protiboljševiške vlade v Rusiji pa so: Eston-ska s predsednikom Paetsom, Litvin-ska s Stagevičem, Letška pod Malero-vičem. Razven tega se nahajajo različ-ne manjše protiboljševiške vlade v Ukrajini, Georgiji, Jordaniji, Dagestanu, v Aserbejdžanu in ena tatarska in ar-menska.

Naša posebna telefonična poročila iz Zagreba in brzojavna iz Beograda.

DR. ŽOLGER PRI MARŠALU FOCHU.

Beograd, 8. marca. Iz Pariza po-ročajo, da je sprejel maršal Foch dr. Žolgerja, s katerim je imel daljši raz-govor. Razprava se je vodila pred-vsem o našem koroškem vprašanju. Maršal Foch se je dal izčrpljivo infor-mirati o naših zahtevah.

SPOPOLNITEV TRGOVINSKEGA MINISTRSTVA.

Beograd, 8. marca. V ministrstvo za trgovino je bil poklican Slovenec dr. Josip Ollip.

SLOVENSKI ODESK ZDRAVSTVE-NEGA URADA.

Beograd, 8. marca. Za načelnika zdravstvenega urada za Slovenijo je bil imenovan dr. Oražen. Zdravstveni urad bo podrejen direktno minist-rstvu za zdravje.

POTNE LISTINE ZA VISOKO-SOLCE V SVICO.

Beograd, 8. marca. Ministrstvo za poljedelstvo razglasa, da bo preskre-belo potna dovoljenja onim slušateljem živinozdravniških in gospodarskih vi-sokih šol, ki hočejo nadaljevati svoje študije v Svici.

AMERIŠKI ČASNIKARJI NA REKI. Reka, 8. marca. Včeraj je dospelo na Reko z italijansko križarko več ameriških časnikarjev. »Concilio natio-nale« je tudi tokrat skrbno pazilo, da niso prišli v zvezo z jugoslovanskimi krog.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada. NEMCI ZOPET KRŠILI PREMIRJE. — BOJI PRI BOROVJAH.

Ljubljanski dopisni urad poroča 8. t. m. dopolnje iz uradnega vira: Nemci so 7. t. m. prekršili nevtralni pas in napadli naše predstraže pri Sv. Marjeti, vzhodno od Boroveli. Ubili so 1 in ranili 2 naša vojaka. Z izvršenim protinapa-dom smo jih odbili do Kocuhe. S tem napadom so Nemci zopet kršili premir-je, ne glede na številne prejšnje pri-mere.

MIROVNA PREDPOGAJANJA BODO KONČANA 25. T. M.

LDU. Pariz, 7. marca. (ČTU.) Po poročilih iz podučnih krogov pride Ljovd George koncem tega tedna v Pa-riž. Orlando dospe v Pariz dne 11. Wil-son pa 13. t. m. Predmirovna pogajanja bodo končana do 25. t. m., na kateri dan je določena plenarna seja. Potem obišče Wilson Belgijo. Za dan 1. aprila so povabljeni v Pariz nemški delegatje. Koncem marca se bodo določile mirov-ne pogodbe tudi za Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo. (To vest smo iz svojega di-rectnega vira prinesli pred 4 dnevi.)

RAZPRAVE V SPAA.

LDU. Berolin, 7. marca. (ČTU.) Razprave o premirju v Spaaju niso bile ustavljene, pač pa prekinjene. Pogaja-nja strokovnih komisij začno dne 17. t. m. Antanta se sedaj ni poslužila pra-vice tridnevne odpovedi premirja.

CLEMENTEAU BOLEHA.

LDU. Ženeva, 7. marca. (ČTU.) Cle-menceau napada kašelj, ki mu moti nočni pokoj. Zdravniki so rano zopet rentgenizirali. Ugotovili so, da se je krogla poglobila v pljuča. Clementeau bo odpotoval radi ozdravitve v Vichy. Pred njegovim odhodom ga bodo še enkrat preiskali zdravniki.

MEDNARODNA KONFERenca NEKE »LIGE NARODOV«.

Geneva, 8. marca. Danes je pričela v Bernu konferenca neke lige narodov. Udeležujejo se te konference Rubakin za Rusijo, Mühllon za Nemčijo in znani monakovski znanstvenik Brentano. Od strani Antante ni nobenega uglednega zastopnika.

Ljubljanski »Sokol« ima svoj redni občni zbor v nedeljo 9. marca točno ob 9. zjutraj na galeriji telovadnice v Narodnem domu. Bratje, udeležite se polno-številno!

Jedini odsek ljubljanskega Sokola.

Občni zbor se vrši zaeno s občnim zborom ljubljanskega Sokola. Opozarjamo brate, da se ga sigurno udeležite in sicer ob 9. uri v nedeljo na galeriji telovadnice.

Nazdar!

Poizvedbe.

Izgubljen plašč. V nedeljo popoldne je izgubil neki revni dijak pred dramskim gledališčem svoj plašč. Najditelj naj ga odda v Bohoričevi ulici 10.

Izgubljeno. Revna deklica je izgubila v četrtek 6. t. m. zvečer od 6. do pol 7. ure na tramvaj od pošte do Ambrozevega trga črno usnjato denarnico s približno 17 K denarja, treh znamk in treh zaponk. Pošteni najditelj se prost, da vrne proti nagradi uprav. »Slov. Naroda«.

Kdo ve kaj, kje se nahaja Robert Scheithauer, učenec I. razreda meščanske šole v Krškem. Star je 13 let, močne in ve-like postave, obleko ima sivo, plave lase, modre oči, lepe zobe. Govori slov., češko in nemško. Pogreša se od 17. prosinca t. l. Odpeljal se je najbrže s kakšno slov. legijo ali srbskim transportom preko Zidanega mosta na koroško fronto. Kdor kaj ve o njem, naj blagovolji naznaniti: Robertu Scheithauer, grajski gozdar, revir Dobrova, pošta Globoko pri Brežicah.

Kdo ve kaj? Franc Kogoj iz Cepovana Vrata št. 69, Primorsko, bi rad izvedel, kje se nahaja njegov pred kratkim iz Rusije došli sin Ciril Kogoj. V začetku prihoda iz Rusije se je nahajal na Štajerskem. — Kdor bi kaj vedel, se prost, da bi sporočil na zdojai navedeni naslov. Stroški se po-vrnejo. — Nežka Tavčar, Poljane pri Škofji Loki, Gorenjsko. 2620

Poslano.*

»Slovenski Narod« z dne 5. marca t. l. zahteva v notici »Denuncijantom plačilo«, da se me vsled osumljene denunciacije, češ da sem jaz takratno li-cejsko učiteljico g. Lino Medic, sedaj g. dr. Luschitzky potom anonimnega pisma denuncirala, da se me ožigosu. Pri sodniški obravnavi v Ljubljani in pozneje v Gradcu sem jaz pod prisego izpovedala, da iz nisem dotično pismo pisala niti nisem s pismom v katerikoli zvezi. Jaz sem pripravljena še enkrat na v to kompetentnem mesru pod pri-sego izjaviti, da iz gosp. Medic nisem denuncirala in da nisem z omenjenim pismom v nikakršni zvezi. Končno pa svarim vsakogar pred podobnimi pod-limi predbacivanji, ker bom proti vsa-kemur, ki mi to predbaciva, sodnijsko postopala, ker nikakor ne dopustim, da se mi to neresnico predbaciva.

Ana Lavrič, roj. Roner, organistka.

Poslano.*

Se enkrat »Razmere na knjižnem trgu«. Z ozirom na »Poslano« Jugoslovanske knjižarne v 55. številki »Slovenskega Naroda« daje Narodna knjižarna v Ljubljani sledeče pojasnilo: V zalogi smo imeli toliko Göscheneve bi-blioteke, da nam od oktobra l. l. ni bilo treba naročati novih zvezkov; naravno je torej, da nismo prejeli od založnika nikakega podrobnega obvestila o po-znejših zvišanih cenah te knjižnice. Pri sedanjih poštinih razmerah tudi ni prav nič čudno, da še do danes nismo pre-jeli iz inozemstva dotičnih oficijelnih knjižotvornih glasil, ki bi nas obvestila o sedanjih cenah Göschenevih knjižic. Na podlagi informacij iz druge roke prodajamo odslej snopič po 3 K 60 vin.

Narodna knjižarna.

Poslano.*

Ker se razširjajo zelo podle govorice o mojem ustreljenem bratu Cirilu v noči dne 3. marca, pozivljam vse, kateri razširjajo take nesramne govorice, da takoj prenehajo na tak podel način obrekovati, drugače sem primoran nastopiti sodnijskim potom.

IVAN SATTLER.

* Za vsebino tega spisa je uredniš-tvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Poizvedovalnica.

Mlekarica zveza, Ljubljana, iz trgo-vskih odnošajev nujno rabi ime in naslov kolodvorskega častnika v Sežani v za-četku novembra 1918; enako tudi ime po-slojkega člana Narodnega sveta Istotam. Komur je eno ali drugo ime znano, naj blagovolji to naznaniti Mlekarici zvezi v Ljubljani. Prvi naznanilec se primerno na-gradi. 2610

Grenčica »Franz Josef« čisti črevo, jači želodec, miri živce in osvežuje duha.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Našim naročnikom!

»SLOVENSKI NAROD«

velja od novega leta naprej:

Za Ljubljano:
celo leto 58 K — li
pol leta 29 » — »
četrt leta 15 » — »
na mesec 5 » — »

Za Jugoslavijo in vse dežele bivše Av-stro-Ogrske:

Celo leto 60 K — li
pol leta 30 » — »
četrt leta 15 » — »
na mesec 5 » — »

Za Nemčijo 65 K, za Ameriko in druge države 70 K.

Upravištvu »Slov. Naroda«

Potrdi žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mati, osemna stara mati in tača, gospa

Ivana Lewicka,
stotnikova vdova

danes 7. marca po daljši bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 9. marca ob polu 2. uri popoldne iz mrtnišnice pri Sv. Križu na potopislašču k Sv. Križu.

Drago pohojstvo pripravljamo v molitvi.

V Ljubljani, dne 7. suša 1919. 2620

Emilija Krivanič, hči. Leon Lewicki, pristav del. vlade, sin.

Vencl se hvaležno odklanja.

Več bi močne trape

predvojno blago polovica goveje teže za podplate ali za konjsko krmenje ter nekaj plemenitih mladih pletilov (Plymouth Rocks) se proda. Na-slov pove upravištvu Slov. Naroda. 2750

Kletar (bejgmet) v vsem zanestljiv in vešč se nudi, dokler mu ni mogoče se vrniti v domovino za odpravljanje obolenih in nakupo-vanje vin. — Sprejema tudi vrtnarska dela kakor obrezovanje lepotičnega in sadnega dreva, trtnih in sadnih špiir-jev itd. Pri nakupovanju vina kavcija in sričevala na razpolago. Naslov po-ve upravn. Slov. Naroda. 2732

Pozor! Milo »DOB« v zabojčih a 10 kg se razpolože za K 30, pri odjemu 12 zabojčkov a K 26, pri odjemu 12 zabojčkov a K 26, poslo-potnično, ali prosto postaja. — Delle nudi 200—250 litrov silvestra a K 6 ter približno 10 hektov vermetu. — Napredaj je tudi letak voz s opopolnoma novo okovano dno. — A. Kufman, Ljubljana, Korvova c. 15. 2744

Prva jugoslovanska industrija protez

Lastno izdelovanje nog. ortopedičnih bandaž. Specijalist za ortopedične apa-rate in za ploščate noge. Istotam se sprejme več vnetosov poštenih star-šev Stanislav Postrvar, Ljubljana, bara-ha za invalide pred obrtno šolo. 2529

Strojnik. Izpražen, elektromonter, pov-šeno samostojno, delujoč v začetku večletno prakso v instalacijah za luč in prenos moči, vajen Dieselovih mo-torjev, vešč samostojno voditi manjšje centrale, tlače stlačila. Nastop lahko takoj. Ponudbe se prosil pošlje listce pod J. K. 26 gl. pošta, Ljubljana. 2748

Zanimiv! Sem prav dobro situiran akademik, vdvov v začetku študijskih letom gospodstvo ali vdo-vo brez otrok od 30 do 40 let kot ljubho ženo, skrbno gospodino ter do-bro vzgojenico svojih 15 let stari hčerki. Pogoji trdnega zdravja, dobra izobrazba ter iz boljšje hiše, premo-ženje postaransko. Samo resne ponu-bbe s cilno pod. Tiba ureča/930 Mari-ow, poštna listica. Sliha se vira, stro-ga molčečnost jamčim. 2501

Preminal je po težkem in mučnem trpljenju previden s svetlini zakramenti dne 7. marca 1919 naš nepozabni sin in brat, gospod

Alojzij Cvelbar

šofer

Pogreb drugega pokojnika se bo vršil v nedeljo ob 3. uri popoldne iz del. bolnice k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. marca 1919. 2620

Žalujoča rodbina Cvelbarjeva.

Gig, malo rabljen in eleganten
se proda. Rimska c. 21.

Izvirna šivilja se takoj sprejme
na Starem trgu 3/L v
Ljubljani. 2793

Klavir, ravno strunen, trdke Müller,
se po nizki ceni proda. —
Poizve se Miklošičeva cesta 8/L 2790

Ermača mladitca, čistokrvnega, kupim.
Ponudbe na upravnishvo Slov.
Naroda pod „Lea/2725“. 2560

Dijak se sprejme pri boljši družini na
stanovanje in hrano. Električna
lač na razpolago. Kje, pove upravnishvo
„Sl. Naroda“. 2785

Dobre krojaške pomočnice sprejme
takoj Josip Rojina, Franca Jožeta
cesta št. 3. 2813

Par močnih konj za vožnjo se proda.
Vpraša se pri Robertu
Smolewskem, stavbeniku, Opekarska cesta
št. 18. 2837

Jamski les 2, 3, in 4 m dolg 11—30
cm debel, se po ugodnih
cenah prevzame za celo leto. Ponudbe
na upravnishvo Slovenskega Naroda
pod „Lea/2725“. 2725

Fotograf aparat 18x24 z dobro optiko
in satelnski stroj se takoj kupi ali pa
zamenja. Vpraša se pri fotografu Hüb-
scher, Ljubljana, Gosposka ul. 16. 2723

Kupi se hiša z gostilno v Celju ali v
blizini Celja.
Če mogoče tudi nekaj orolov zemlje.
Ponudbe na upravnishvo Slov.
Naroda pod „Gostilna Celje/2827“. 2828

Iste se posestvo z gostilno v Brež-
icah zraven je tudi lahko ne-
kaj orolov zemlje. Ponudbe na upr.
Slov. Nar. pod „Posestvo z gostilno Bre-
žice/2828“. 2828

Postojnskega zasluzka zastopstvo ali
popoldanske ure 1866 mlad gospod
s finim nastopom. — Ponudbe pod
„Popoldanske ure/2792“ na upr. Slov.
Naroda. 2792

Lovski voz za dvo- in enovprego,
skoro nov, z dvema se-
dežema za 6 oseb, tudi kot zapravil-
nec rabljiv, se ugodno proda. Po-
nudbe na naslov Karel Faval, Sp. Šiška
150, Ljubljana. 2723

1000 kg premoga dobi, kdor mi pre-
skribi stanovanje
z eno ali dvema sobama in kuhinjo
za obitelj 3 oseb. Pismene ponudbe
pod „Tisec kg premoga/2805“ na upr.
Sl. Nar. 2805

300 K nagrade dobi, kdor mi preskr-
bi stanovanje s 3—4
sobami. Pismene ponudbe na „O. R.“,
Poljanska cesta 12, I. nadst. Zamenja se
tudi eventualno stanovanje v Manerju
pri Dunaju. 2839

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov
in bukov ali rezan. Cene za les nelo-
žen v vagon se naj naznanijo na V.
SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko-
dovornik, Ljubljana. 2048

Zidna opeka se bo oddajala na dro-
bno in debelo dne 7.
in 8. sušca v Mengšu pri Kamniku s
pivovarne. Ta opeka je zelo dobra
in močna, se bo dajala po nižji ceni
Franc Bodaj, Stranje pri Kamniku. 2613

Mešani lasje, ako so sortirano nabrani,
kako naj bodo mešani lasje nabrani
oz. nakupljeni, da zaslužijo pri 10
K več, naj vpraša pri tvrdki Ivan Ma-
rov, preparacija in trgovina s lasmi v
Zalca pri Celju. 2743

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Ženitna poudba! Inteligentna, izobra-
žena gospodična iz
ugledne rodbine z neomadeževano
preteklostjo, prijetne zunanosti z ne-
kaj tisoč premoženja in lepim pobi-
štvom se želi radi pomanjkanja znanja
tem potom seznaniti v svrhu ženitve
z inteligentnim, značajnim gospodom
(30—40 let). Vdovec z enim otrokom
ni izključen. Tajnost strogo zjamče-
na. Samo resne neanonimne ponudbe
se slika pod „Osamelost/2834“ na upr.
Slov. Naroda. 2834

Meš se odda s 1. majem v Kolodvor-
ski ulici št. 7. 2809

Strešno lepenco, že rabljeno, proda
Tarjaski trg 3/L 2718

Mesečna soba z eno ali dvema poste-
ljiama se odda mirni
stranki. Sp. Šiška, Planinska cesta št. 280.

Zidna mreža (pocinjena) se takoj od-
da. Vprašati je v gosti-
ni Lampert, Kolodvorska ul. 31. 2830

Izvirjen urarski pomočnik išče službe
na delu, in sicer s prehrano in stanovanjem.
Naslov pove uprava „Sl. Naroda“. 2781

Okolja s šipami, oknice ter vrata
se prodajo. — Poizve se v Ljubljani,
Poljanska cesta 11/L, desno. 2825

Vaselina 1/2 raff. v sodih s skladišča
družba za promet petroleja z a. z. v
Mariboru. 2631

Sveža jajca v originalnih zabojih à
1440 komadov proda po
72 vinarjev 1 komad pri osebnem
prevzemanju ali plačilo naprej Em. Sup-
panz, Rogatec Sp. Stajersko. 1434

Kupim ali vzamem v zameno živila
3—4 m zelenega baržuna (žamet) in
eno zofo v dobrem stanu. Ivan Kurat,
valjači mlm, Domžale. 2755

Več vagonov živega apna se bo od-
dalo na drobno in debelo dne 10. 11. in 12.
sušca po nižnji ceni. Franc Bodaj,
Stranje pri Kamniku. 2614

Gostilno vzamem v najem ali na ra-
čun čun na dobro idočem kraju
bodiši na Gorenjskem ali Stajerskem.
Pismene ponudbe na upr. Slovenskega
Naroda pod „Gorenjka/2797“. 2797

Neženjen mlinar ali mlinarica se išče
za v kmetki vodni mlin. Plača po do-
govoru. Ponudbe na Janeza Lovšca,
postojnskega mlina in žage v Zeložu pri Pri-
gorici p. Dolnja vas, Ribnica, Kranjska
2786

Zanesljiv hišnik odnosno hišnica se išče
Ponudbe z navedbo po-
zov in doseganja službovanja naj se
vložijo do 15. t. m. pri upr. „Slovenskega
Naroda“ pod „Prosto stanovanje/2786“. 2786

Enonadstropna hiša na zelo prometni
cesti v Ljubljani,
pripravnica zlasti za gostilniško obrt,
se zamenja za hišo z vrtom, tudi v
Ljubljani. Ponudbe pod „Enonadstropna
2924“ na upr. Sl. Nar. 2824

Proda se po ceni več sobnih slik
(oljnatih in akvarel-
nih), lepa spomlad. slika (površni-
) obutev, igrače, knjige ter več drugih
kristnih (in galanterijskih) predmetov.
Florjanska ul. št. 11. II. nadst. desno. 2836

Srebrno jedilno orodje, garnitura za 6
jelenjimi usnjem vloženo šatuljo (vse
nerabljeno, se proda. Istotem se proda
nova volnena moška športna obleka in
blaga za 1 žensko obleko. 2749

Oskrbnik! Za opekarno blizu Ljubija-
ne se išče priden, pošten
mož, ki bi poleg dela opravljal tudi
službo oskrbnika. Znat mora pisati,
razumeti se mora na vsa kmetijska
dela. Ima prosto stanovanje. Prednost
imajo oni, ki se razumejo tudi na ope-
karska dela. Lastnoročno pisane po-
nudbe z navedbo plače se naj pošlje-
jo pod „Oskrbnik“ poštni predal št. 44.
v Ljubljani. 2840

Zahtevatelj grafič in franko cenovnik
o velikonočnih, binkoštnih, dunajskih umet-
niških kartah, pisemskih mapah, kreden-
čnih trakovih, svinčnikih in peresih
za preprodajalca po cenah na debelo
Za poskusno odobro pošiljamo 200
velikonočnih, binkoštnih, ljubavnih
godovnih, cvetličnih, in umetniških
razglednic v barvotisku, blešku in zla-
tem blešku sortirano v vseh jezikih
za K 25.—. Po povzetju pošila tvor-
nica luksusnega papirja Adler, Zeisel &
Comp. Dunaj (Wien). II. Praterstr. 66.
1802

Stampilje vseh vrst za urade
društva, trgovce itd.
ANTON CERNE,
graver in izdelova-
telj kaudukovih
stampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

MIŠI - podgane
ster'ce - ščurki
in vsa zalega mora poginiti ako upotrebite
moja najbolj iskušena in povsodi hvaljena
sr dstva kakor: proti poljskim mišim 5 K,
za podgane in miši stane K 5.—; za
ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 5.—;
posebna močna tinktura za stenice K 5.—;
uničevalec moljev K 2.—; prašek proti
mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem
pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini
2 K; prašek za uši v obleki in perilu 2 K;
tinktura za b. h. pri psih K 150; tink-
tura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(uničevalec rastlin) K 3.—. Pošilja po
povzetju Zaved za eksport
M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska
ulica 3.

Zivo apno, portland cement, zidno opeko

v celih vagonih dobavljamo najceneje trdnosti

Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo narežje 1.

Parketne deščice

Dobava in poklada kakor tudi vsa popravila ter v to stroko spadajoča dela priporočam

JOŽEF PUGH, Ljubljana.

! SVETLA !

Baterije, žarnice, elektrotehniški predmeti, (izdelek svetovne slovenske trgovine). Generalna reprezentanca za eno grobo v kraljestvu SHS

JANKO POGACAR, ZAGREB,

izdelek Ljubljana, Hirska ulica št. 29/1.

JOS. PETELINC
Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7.

Zaloga divalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olin, ter drugega galanterijskega in modnega blaga. Istotam se prodajo: Stokle za izločene omare (belgijske stekle) kompletne z valjastimi zastori, mera 135x184, 63x184, 59x184 in eno rabljeno 90x162. Kupi se: Nacionalna registrirana blagajna novejši model.

Vsaka dama naj čita

mojo veleznimivo navodilo o

modernem negovanju grudi.

Izkušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na Ido Krause, Bratislava, Čehoslovaška.

Schanzstrasse 2. odd. 41.

Mesarske tehtnice

Isotnega izdelka ima v zalogi trdnosti

KAROL USAR, Maribor n. D.

Grajska ulica št. 28.

— Tovarna vsakovrstnih tehtnic. —

Cene zmerne. — Popravila točno in ceno.

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže hito.

Najmodernejšie barve, prihranek denarja.

Hitra in točna izvršitev.

Prva in največja jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-lisiranje perila.

JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Solenburova ul. 4.

Poštva naročila se točno izvršujejo.

Specijalna trgovina ur, zlatnine in briljantov

F. Čuden Sin

nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Gonilni jermeni

Pasovi za dvigala. — Transportni trakovi

impregirano, iz čistih platnenih niti.

Podjetje za indstr. potrebnosti

KATTNER & CO., Gradec (Graz) 23.

Dobavljamo vse tehnične predmete, izvoznice preskrbimo mi.

MODNI SALON

Damenki svileni obleki in čevlji v veliki izbiri

2585

lini i. i. Rozi Fabčič in i. i.

Na Bledu se proda velika vila

s tremi stanovanji, s velikim zelo dobrihansnim sadnim vrtom, v najlepši legi s krasnim razgledom. Vila se proda s vso opremo, kakor: pohištvo, kuhinjsko posodo, servis itd. ali tudi brez nje. Natančni podatki pod

na upravnishvo Slovenskega Nar. da.

2693

Suha drva, trda in mehka,

kupi v kolikor more prodajalec priskrbiti izvozno dovoljenje, vsako množino

EMIL WEYS,

Holzhandlung, Dunaj (Wien) XVIII, Scheibenbergstrasse št. 16.

! Razprodaja !

Zaradi odpotovanja se pod ceno razprodajo vsak dan vezanine (Slingarija) od 30 do 60 centimetrov široke ter vseh vrst kravate za gosode, drobnarija in sukanec (civni) na drobno in na debelo. Sprejme se za 30 dni dobra in poštena držila. Marija Regoj, Sv. Petra cesta št. 38, Ljubljana. 2832

Modni salon za dame in gosode

S. Potočnik, Solenburova ulica 6/1.

opozarja ceni občinstvo na svoje najnovejše francoske modele za dame in gosode. — **Matrčene po merili.** — Mo erniziranje kostumov obračane oblek in površnikov za gosode, moderniziranje in obračanje salonski h sukenj v na, modernejše jakete za gosode. — Na željo v 8 dneh, v smirnem slučaju v 24 urah. 2811

Dne 13. t. m. ob 9. uri dopolne vršila se bo

javna dražba 1 vagona pralnega mila,

v prostorih skladišta Balkan na Dunajski c. 33.

Hrvatsko dioničko prometno društvo u Virovitici.

Zvonimirov trg 4. **kupuje** **U vlastitih kući.**

2769

uz privatnu cijenu svaku količnu

jelovih dasaka, letava

i ostale gradje jelove.

Rožnata lica in istnice, prirodno lepoto dosežete z raho dr. A. Rixa edino dobro zajamčeno neškodljivo „**cvetlično roso**“ (se ne odbarva). Vključ izbornemu učinka je ne opazi nič. Flacon K 5 — Vrtika steklenica dobi za 6 mesecev K 10 — Poština posebej. Kosm. Dr. A. Rixa preparati Dunaj (Wien) IX, Leckirergasse 6 E. Razpošiljanje diskretno po povzetju ali denar naprej. Zaloge v Ljubljani: A. Kane, drog. „Adria“, v Mariboru: lekarna „Angela varha“, lekarna pri Mariji Pomagaj, parf. Wolfram, v Trstu: parf. Andreuzzi, Corso 5. 728

I. Jugosl. tvornica štapova

Sunja, Hrvatska.

Preporuča sve vrste izrađenih štapova (izprehajalnih palic) na malo in veliko uz najjeftinije dnevne cene; uzorak šalje se pouzrećem. 1616

60 do 70 vinskih sodov

od 500 do 700 litrov kakor tudi okoli

4000 kg kislega zelja

je naprodaj. Vprašati je pod „Vinski sodi 75“ Ljubljana 7, p. ležeče.

Št. 28/preas. 2817

Razpis.

Pri posameznih okrajnih glavarstvih v območju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (Maribor, Celje, Brežice, Slovenji gradec) in pri zdravstvenem oddelku te vlade je popolniti pet služb

uradnih zdravnikov

(zdravstvenih koncipistov) s prejemki X. činovnega razreda.

Prosilci za te službe naj predložijo svoje pravilno kolkovane prošnje do 1. aprila 1919. pri zdravstvenem oddelku deželne vlade v Ljubljani.

Prošnjam naj se priloži: doktorski diplom (ali prepis tega), izpričevalo o fizikalnem izpitu dokazilo o sedanjem službovanju, o starosti, državljanstvu in jezikovnem znanju.

Prosilci, ki še nimajo fizikalnega izpita, nastaviijo se provizorično in se imajo zavezati, da položijo ta izpit vsaj tekom dveh let.

V LJUBLJANI, dne 4. marca 1919.

Predsedstvo dež. vlade za Slovenijo:

dr. Broje, z. r.

Steznike

(modernee)

ta vna v to stroko spadajoča dela izdeluje po številni meri in priporočajočim damam tu in na deželi

Ana Hutter,

Dunajska c. 6/II., Ljubljana

Poljedelski stroji

Fabrikacija

Dva inženirja, doboletna specialista za poljedelske stroje in izvršena trgovca želita spoznanje s večjo obsežno trgovino poljedelskih strojev, tovarno ali banko, katere bi bila pripravljena z njim a suovati družbo v svrhe fabrikacije in prodaje teh strojev v kraljevini SHS.

Interesanti naj blagovolijo poslati kratke ponudbe pod „Poljedelstvo“ na

Anončan shapedicije Al. Matellič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3/II.

Prepise naredb, zemljeknjižnih izveščkov in drugih spisov v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku per-
skri nabitve in po zmenih cenah „Splošno Kavarovska posredovalnica“ Stodolška ul. 7., III. nadst. Uradne ure od 9.—11. dop.
in od 2.—6. popoldne. 2640

Restavracija v Narodnem domu v Mariboru

se odda v najem s 1. avgustom 1919.

Ponudbe je vložiti do 15. aprila 1919 pri Posojilnici v Mariboru (Narodni dom), kjer se izve o najemniški pogoji. Prednost imajo strokovno izobraženi reflektanti.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir, postav. varovano „**SEBAPORUM**“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3 — veliki K 5 —, porcija za rodbino K 12 —.

Dr. E. Flesch's Krenna-Apotheka (Győr), Raab Ogrska.

Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri slatnem joku“, Ljubljana, Marija trg. 5058

Pozor na varstveno znamko „SEBAPORUM“

Gospodinje, ne zamudite prilike!

1. si naročite za poskušnjo eden, dva ali več kosov dobrega pralnega mila 20%, ali 30% v kosih po 100 gr. ali 200 gr. 1825

20% pralno milo komad K —40 vin.

30% „ „ „ —60 „ in K 120

38—40% tosično „ „ 250

poštni zavitek 5 kg 20% pralnega mila franco povzete K 2270

5 „ 30% „ „ 3270

Razpošilja: trdnica **JANKO PINTAR, Sp. SIŠKA, Ljubljana.**

Odvetnik dr. Josip Rapoc

je odprl svojo pisarno v Mariboru,

Tegethoffova cesta, nad kavarno „Moran“.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vjudno sporočam, da sem vrnivši se iz vojne, zopet začel izvrševati svojo vrnarako obrt. Sprejemam vsa v svojo stroko spadajoča dela ter se posebno priporočam v aspravo in negovanje privatnih vrtov.

Iz lastne drevnice imam na razpolago večjo množino raznega lepotečnega grmič a rožnatih modrih in rdečih vrtnih plesalk, španskega borja (Pileder), debelega rdečega grozdličja, ter cepljenih visokih in okroglih lesenov.

Z odličnim spoštovanjem

ANTON FERANT,

umetnik in trgovski vrtnar,

v Ljubljani, Ambrožev trg št. 3.

Zajamčen uspeh.

Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi mod.

737

dr. A. Rixa kreme za prsi so garancirano neškodljive za vsako starost, nenehno uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo valed čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Polkusna pušica K 5 —, velika pušica, zadostna za uspeh K 10 —. Poština posebej. — Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rixa preparati, Dunaj IX., Leckirergasse 6/E.

Zaloga v Ljubljani: drog. Kane in „Adria“. Zaloga v Mariboru: lek. Schenkelp, Mar. pos. in parf. Balkan.

V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Se dobi:

na Francovem nabrežju št. 1

v Ljubljani

po zelo nizkih cenah, dobri in

točni postrežbi.

Pridi in oglej si vsak!

Industrijalna tvrtka u Zagrebu
traži vještog

dopisnika

perfektnog u slovenskom i njemačkom jeziku sa poznavanjem hrvatskega te italijanskega ili francuskoga.

Ponude sa naznakom prakse, referenca i uvjeta pod šifrom „Dopisnik“ na Blecknerov zavod za uglašivanje, Zagreb, Jurjevačka ulica 31.

Priporočam žepne svetiljke in baterije karbidne svetiljke in karbid

Karbid, zdrobljen, finejše vrste za hišne svetiljke ter različne gorivce. Vsakovrstne vžigalnike, granate in ploščnate ter okrogle kamenčke itd. Ignacij Vok, trgovina s hišnimi stroji in toploti, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Prva kranika medicinske drogerije
parfumerija, fotograf, manufaktura itd.
Olasv. koncesionirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.
ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago.

Vodja rudarskega podjetja,

absolvent rudarske šole, z mnogoletno prakso, več slovenskega, nemškega in deloma hrvatskega jezika,

želi premembe mesta.

Cenjene ponudbe pod „Promog in ruda“ na „Avenija ekspedije Al. Matelli, Ljubljana, Kongresni trg 3, I. nadst. 2774

G. F. Jurásek

vgrajevalec klavirjev in trgovac s glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna
tverda za vgrajevanje in po-
pravljanje glasbil.

Što je „Salvator“ vinovica?

Ne postoji sredstvo koje bi u bezbrojnim slučajevima tako brzo i uspješno djelovalo kao „SALVATOR“ vinovica. Boli reumatizma, kostiju, sglubova, išijasa, neuralgije itd. ublažuje. Boli če dapače posve izčeznu u najkraćem roku budete li bolna mjesta redovito natirali sa „Salvator“ vinovicom. Tko trpi na nervoznoj glavobolji, migreni, trganju, bez-svjestici, zubobolji, vratobolji itd. neka pomisli „Salvator“ vinovica: sa svježom vodom i obloži bolno mjesto, izčeznu će boli vrlo brzo. Nakon napornog hoda ili rada, batarite mišice, osvježiti će Vam telo. „Salvator“ vinovica jest vanredno korisno djelujuće sredstvo za izpiranje ustiju, jer osvježuje i razkužuje usta i grlo.

1664

S. Mittelbach, „Salvator“ ličarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

IVAN JAX in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

**Šivalni stroji
in stroji za pletenje.**

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. —
Ustanovljena leta 1867. — Vozenje ponuja brezplačno. —

Pisalni stroji „Adler“ Kolesa
Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Ne zamudite

— svoje nemoderne krznarske stvari, naprimer: boe, mufe, plačce itd. poslati v

I. Jugoslovansko krznarnico in strojarnico,
kjer se vse po najnovejši fazoni lepo in po ceni popravi in željo tudi shrani
čez poletje. 2311

Nadalje prevzemam v strojenje in popolno izdelavo vsakovrstne surove
kože, kateri izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.
Izdelujem tudi častniške čepice po meri ter imam v zalogi prave izvime
znake za čepice, prave srbske cpoletje, zvezde itd.

— **LUDOVIK ROTH,** —

krmarski mojster

Franc Jožefa cesta št. 3, I. nadstropje.

Patentna karbidna svetilka IDEAL (obr. var.)

Nov izboljšani srkalni model, brez duha in nevarnosti (ni zastareli sistem s kapljanjem). ki lahko ravna s njim vsak otrok, se brez premenjave karbida vsak čas lahko ugasne in zopet prižge. Najnovejši in najboljši model, najlepši in najlepši luč. Okoli 10 vinarjev na uro. Cene kompletno s karbidom in vodohramom:
Model II. Visokost okoli 22 cm, gor 3—4 ure s svetlostjo 10 sveč 12 kron
Model III. Visokost okoli 26 cm, gor 5—6 ur s svetlostjo 20 sveč 20 kron
Model IV. Visokost okoli 34 cm, z elegantnim senčnikom in stojalom, za obešen ali postavljanje, kakor kaže slika. 30 kron
Velika pločevinasta školjka karbida 5 K. Polnijo se z Dunaja proti vpošiljavi 10 K naprej, ostane nek po povzetju. Glavno zastopstvo

Max Böhmel, Dunaj (Wien) 10.

Margaretenstrasse 27, Abt. P 17.

(Tvorilski cenovnik proti vpošiljavi 1 K franko.)

Tovarna klavirjev M. ROPAS, Celje,

priporočam najkrajše klavirje in pianina.
Edina jugoslovanska tverda.

SUHE GOBE

vseh vrst, ne mešane, kupujem
v vsaki množini po najvišjih dnev-
nih cenah. Istotako iztočen, trčan
med v večji množini.

F. SIRC, KRANJ.

Modni salon
STUCHLY - MASCHKE
Ljubljana
Zidovska ul. z. Osvobod. trg 2.
Priporočam veliko izbiro
vseh vrst oblek in dodatkov.
Popravila se sprejema
po meri.

TOVARNA ZAMAŠKOV
JELAČIN & KO LJUBLJANA

NAJSOLIDNEJŠA in NAJCENEJŠA POSTREŽBA
ELEKTRIČNI OBRAT. DIREKTI UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE in PORTUGALSKE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.

iz najkrajšega čevlja, boka in lakovnega umaza s usnjatim
podplatki se dobe po dnevni cenah.

trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplatki po
K 85— za moške, K 75— za ženske

V zalogi Ljubljana drag.

Došla

prvovrstna vozna kolesa

Puch — Rambler — Waffenrad — Kosmos

s prvo pnevmatiko. Se priporočam

specialna trgovina s šiv. stroji in toploti,
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Ceniki se na cehovi na razpoložajo.

Razprodaja.

Opusti se izdelovanje cementnih izdelkov in se razprodaja sledeče:

Cementni izdelki kakor: ploščice za tlak, cevi s panogami,
stebri za vrata, betonski krogi za vodnjake, ližaki za vodnjake.
Meceniški plošč. Sebe mleta barvna rdeča, zelena,
vijolična, rumena, črna in bela.

2303

Raznovrstni pesek za teraco.

Jeklene oglaste železo; 2 hidravlični stiskalnici z akumulatorjem,
sesalno in model; 1 ročna stiskalnica; 1 stroj za mešanje barv;
1 mlin za mletje peska; 1 strugalnik; 1 stroj za vrtanje železa;
1 ciklarka (velika); 1 ciklarka (mala); 1 stroj za izdelovanje
otlih kamnov; 1 acetilenska naprava; 1 brusilni stroj; 1 stroj za
vrtanje in žaganje; 1 rezalni stroj (Stanzmaschine) itd.

Vse to se lahko ogleda v tovarni Zajec in Štern v Ljubljani,
Dunajska cesta, nasproti artiljerijskega vojašnice.

Zaloga pohištva in tapet ERNST ZELENKA,

oblastvoma upraviteljski izvedenec

Šolska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 25

priporočam svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob
klavirni garnituri, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236

Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, mo-
droci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare,
mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umi-
valniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva
v vsakem slogu od preste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah

po tržki za pohištvo **KAREL PREIS**, Maribor, Stolni trg 6.
Vrabele ogledi! Ceniki na razpoložajo!

Prva žrebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamnigorici

(s sedežem v Kropi) zopet redno dobavlja vsakovrstne kovane,
kakor tudi prešane žreblje in druge železne izdelke, n. pr. kovane
žreblje za čevlje, stavbe, ladje, železnice, kljake za podobe in za
zid, spojke za odre, splave in ladje, zobe za brane, železne voja-
ške postelje itd. itd. 2500

Zahtevalite cenike!

Prva jugoslovanska vinara Viktor Kunštek i drugovi k. d. Zagreb

časti se p. n. mušterijama do znanja staviti, da sa 1. aprilom ot-
vara na ovdanem tržištu

podružnicu sa podrumom i poslovnico pod upr.

g. Leopolda Tratnika u Sv. Petra cesti br. 25. (Hotel Tratnik).

Male električne centrale

za razsvetljavo

na benolin ali vodni obrat, z akumulatorji ali
brez njih. Prenesljive, prevozne in nepremične
električne naprave v vse svrhe. Oprema z lučjo,
neodvisna od central v mestu ali na deželi. —
Razsvetljava posostev, vil, gostlin, žag in tovarn.

Industrija za razsvetljavo, dr. z o. z.

Maribor ob Dravi. Gosposka ulica št. 5.

Milo za britje 66% gr 50 K 2— komad	2481	Prvovrstno MILO dobro peneče Jugoslovansko tovarno prodaja in razpošilja vsa poštna naročila
	Janko Stupica, Ljubljana Sodna ulica	
	pralno milo 20% gr. 100	komad K —40
	pralno milo 30% gr. 200	1-20
	toaletno milo 40% gr. 100	2-50
	pralni prašek 10%	kilo 2-50
pri večjem odjemu popust.		
Ne zamudite, dokler je še zaloga!		

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje,
kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

barva vedno vsako-
vrstno blago.

čisti objekte,

pere vsakovrstno perilo, po katero
pošlje brezplačno na dom,

svetlo lika ovratnike, za-
pestnice, srajce.

Jos. Reich Tovarna: Poljanski nasip št. 4.
Podružnica: Selenburgova ul. št. 3.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

ALFONZ BREZNIK

učitelj „Glasbene Matice“ in edini
zaprisceni izvedenec drž. sodišča.

Največja in najpospešnejša tverda in izpo-
slovanje klavirjev, pianov in harmonijev.
(Förster, Bösendorfer, Witzman, Steinbauer itd.)

Velikanska zaloga vseh glas-
bil, muzikalij in strun ::

LJUBLJANA,

Kongresni trg, št. 15.

(Nasproti mesteke cehove).

Popravila in oglaševanja
strokovnjak in ceno.